

Debesuota, šaltiau.
Saulė teka 6:38, leidžiasi 4:32.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LIV

Price 15c
Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Antradienis, Lapkričio-November 14 d., 1972 m.

Kaina 15c

269

PREZIDENTAS THIEU PADARES NUOLAUDU

NIEKAS AIŠKIAI NEŽINO, KĄ ATNEŠ ARGENTINAI J. PERONO SUGRĮZIMAS

BUENOS AIRES. — Šį penktadienį 11 val ryto Buenos Aires aerodrome turi nusileisti keleivinis Allitalia lėktuvas su buvusiu Argentinos prezidentu Juan Peron. Jis, dešimtį metų valdęs Argentiną, karininkų nuverstas, 17 metų išgyveno egziliję, Ispanijoje. Dabartinė karinė Argentinos valdžia sutinka su jo sugrįžimu. Prezidentas Lanusse, kalbėdamas Mendoza, penktadienį pareiškė, kad Argentinos susiskaldymas į du blokus — peronistų ir jų priešininkų — yra sunkiai suprantamas ir nereikalingas.

Pats Peronas vadina šį savo sugrįžimą "taikos pasiūlymu". Jam esą sunku suprasti, kodėl argentiniečiai, turėdami bendrus tikslus, negalėtų surasti sprendimų, kurių šalis ir laudies reikalauja. Jis pareiškė viltį, kad jo sugrįžimas padės suvienyti Argentiną.

Argentinoje nėra vienos nuomonės, ką atneš Perono sugrįžimas. Kai kurie tiesiog netiki, kad Peronas sugrįžtų, nes karininkai gali jį likviduoti. Kiti mano, kad buvusio diktatoriaus pasirodymas atneš gatybę nematytą smurtą ir kovas. Yra nuomonių, kad karininkai neieš jam vėl paimti valdžios ir, jei jam pavyktų laimėti kovo mėnesio rinkimus, sukils prieš jį ir vėl nuvers nuo valdžios. Pats peronistai suskilę į kelias dalis. Vieni mano, kad Perono vadovybėje jie gali demokratiškai kelti laimėti vyriausybę ir paskirti Argentiną tuo 1946 ir 1955 metų. Bet koks kariuomenės kišimasis sukeltų visuotinį Argentinos žmonių sukilimą ir revoliuciją.

Nekantrieji peronistai, vadovaujami jaunųjų peronistų vado Rodolfo Galimberti, radikaliai kairės atstovai, jau dabar, Perono sugrįžimo proga šaukia savo narius griebtis ginklo ir paimti valdžią, nelaukiant rinkimų.

Niekas tikrai nežino, kiek peronistai Argentinoje yra stiprūs. Jie valdo daugelį darbininkų unių ir valdžiai pridaro daug nemalonių, tačiau, nesant rinkimų, sunku patikrinti jų galią visuomenėje ir žmonių pasitikėjimą peronistais. Praėjusį ketvirtadienį peronistų organizuojamas masinis mitingas stadione, kur telpa 20,000 žmonių, turėjo būti atšauktas, nes susirinko tik 323 žmonės, šeštadienį įvyko kariuomenės vadų pasitarimas, kuriame buvo pareikšta mintis, jog Perono sugrįžimas gali sukelti valdžiai nedraugiškų demonstracijų aerodrome ir mieste.

Bengalai bando bėgti iš Pakistano

KABUL. — Afganistane šiuo metu yra apie 500 bengalų, kurie pabėgo iš Pakistano, bandydami sugrįžti į savo nepriklausomą tėvynę Bengaliją. Iš viso per Afganistaną slapta sugrįžo apie 6,000 bengalų. Jiems Afganistane paramą teikia Indijos ambasada.

Bengalai Pakistane gyveno kaip Pakistano piliečiai iš rytinės zonos. Kaka kilo Indijos-Pakistano karas ir bengalai atsiskyrė nuo Pakistano, įsteigdami savo valstybę, Vakarų Pakistane liko apie 200,000 bengalų. Pakistanas nesutiko jų išleisti, kol Indija neatiduos kare paimtus pakistaniečių belaisvių.

Bėgimas iš Pakistano į Afganistaną bengalams yra sunkus

IS VISO PASAULIO

BERKELEY. — Amerikoje veikia Amerikos universitetus baigusių arabų sąjunga, kuri savo penktoje konferencijoje nutarė remti Palestinos partizanų ir reikalauti, kad Palestinoje būtų įsteigta demokratinė valstybė, kurioje kartu galėtų gyventi arabai ir žydai. Ši arabų sąjunga turi 1,000 narių, 200 kolegijų profesorių. Kalbėtojai konferencijoje pasmerkė Nizono vyriausybės paramą Izraeliui.

TOKIO. — Kelios grupės iš Kinijos važinėja po Japoniją, lanko plieno liejyklas, pramonės įmones, ieškodamos naujų technologijų, mašinų Kinijos pramonei.

ROMA. — Italijos spauda įsėdėjo gyventojos nesiuntinėti kaledinių pasveikinimų, nes pašto darbininkų streikai ir laikymasis "taisyklių" ir taip labai suvėliną pašto pristatymą. Dėgumas bižnių pašto bando nenaudoti. Vieni bando reikalus sutvarkyti telefonu, kiti, gyvenantieji šiaurėje, siunčia kurjerius su maišais ir šveicariją ir naudojami jos pašto patarnavimais.

STOKHOLMAS. — Tūkstančiai švedų aplankė karaliaus Gustavo VI Adolfo rūmus pasirašyti sveikinimų knygoje. Karalius šventė šeštadienį 90 metų sukaktį.

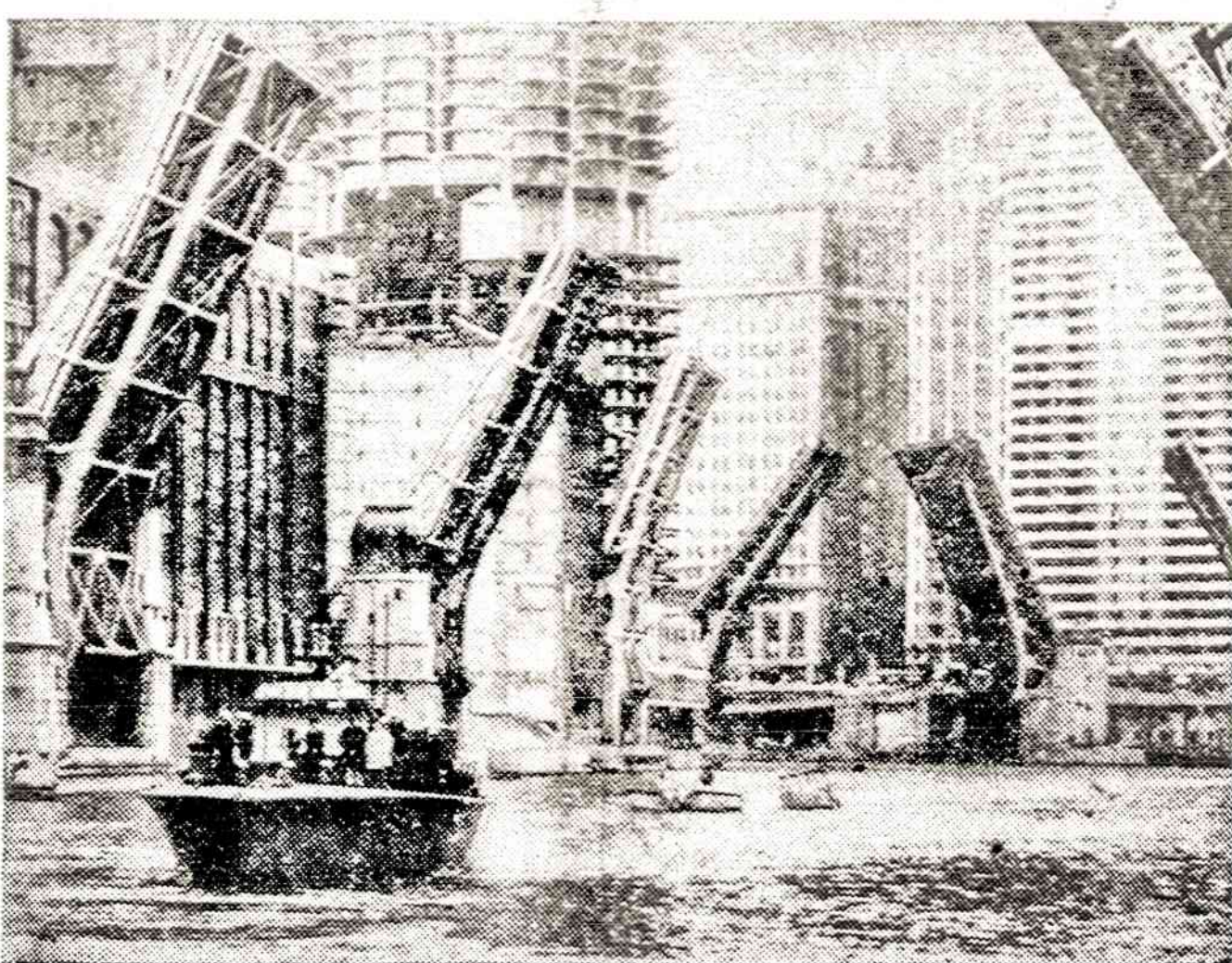
Jordanas nori derėtis su Izraeliu

JERUZALĖ. Premjere Golda Meir pareiškė, kad Jordano karalius Husseinas yra pirmas arabų vadas, kuris yra pasirengęs derėtis su Izraeliu dėl taikos, toks žingsnis arabui esąs revoliucinis.

Izraelis mielai derės su Husseinu, tačiau tas turės būti pasirengęs atsisądėti kai kurių buvusių Jordano žemių. Karalius turi atsiminti, kad jis du kart pradėjo karą prieš Izraelį ir du kart tą karą pralaimėjo. Jis turės pasimokyti, kad negalima pradėti dviejų karų, juos pralaimėti ir tikėtis sugrįžti į seną padėtį.

ir pavojingas, nes pakistaniečiai saugo sieną, o Afganistane puslaikinės gentys bengalus apilėšia ir dažnai nužudo. Indijos konsulatui Afganistane rūpina bengalams kelionės dokumentus, duoda kiek pinigų ir nusamdo lėktuvus sugrįžimui į Bengaliją.

Indijos premjerė Gandhi, kalbėdama savo partijos susirinkime, pareiškė, kad Pakistano laikysena derybose dėl taikos sukietyjusi ir taikos dar nesimato. Premjerė Gandhi kaltina dėl Pakistano laikysenos "kai kurias pasaulio galybes", spėjama — Kiniją ir Ameriką.

Čikagos miestas atiduoda pagarbą dviem karo laivyno žvalgybos laivams, kurie apsisėjo Čikagos upėje ir treniruos laivyno atsarginius. Per Čikagos upę yra aštuoni tiltai. Laivams įplaukiant, jie visi buvo pakelti. Nuotraukoje matomi tik keturi tiltai.

VATIKANE, LIETUVIŲ KOPLYČIOJE, IŠVEŠTAS LATVIJOS VYSKUPAS

ROMA. — NYT pranešė iš Vatikano apie apeigas, kuriose popiežius Paulius pakėlė italų seserį Agostina Pietrantoni bažnyčios palaimintąja. Ji žuvo nuo pamišėlio rankos 1894 metais. Ceremonijoje dalyvavo šv. Petro bazilikoje 19 kardinolų, daug prelatus, šimtai tos žuvusios vienuolės Pietrantonis ordino seselių ir 4,000 tradicionalistų katalikų konvencijos dalyvių. Popiežius ta proga pasakė kalbą.

Šios žinios pabaigoje rašoma, kad Vatikane sekmadienį buvo ir kitos apeigos. Jose arkivyskupas Agostino Caseroli, žinomas Vatikano specialistas komunistinio reikalams, įšventino naują vyskupą, kuris tarnaus bažnyčiai Baltijos valstybėse, kur katalikų palyginti dar labai daug. Lietuvoje ir Latvijoje paskutiniu metu katalikai suruošė kelias viešas protesto demonstracijas prieš valstybės tariamas diskriminacijas prieš tikinčiuosius.

Toliau rašoma, kad naujai išveštas vyskupas yra Valerian Zoudaks, 64 metų, Rygos, Latvijos katalikų seminarijos rektorius. Jo įšventinimas vyksu pu įvyko Lietuvių kopolyčioje, šv. Petro bazilikos požemiuose. Įšventinimas laikomas ženklu, kad pagerėjo santykiai tap Vatikano ir Maskvos, rašo New York Times Romos korespondentas.

Komunistai grąžina tėvams vaikus

BERLYNAS. — Vakarų Berlyne buvo daug džiaugsmo asarų, kai sekmadienį komunistai išleido per sieną į Vakarų Berlyną pirmuosius vaikus, kurių tėvai buvo pabėgę į vakarus. Iš viso bus perduota tėvams 308 vaikai, nors Bonos vyriausybė apskaičiavo, kad Rytinėje Vokietijoje yra apie 1,200 vaikų, kurių tėvai yra vakaruose.

Kita pagerėjusių santykių demonstracija buvo Vakarų Berlyno mero Karl Schuetz vizitas rytinėje miesto dalyje. Jis aplankė ir sovietų ambasadorių Rytų Vokietijoje Michail Jefremov.

BUDAPESTAS. — Vengrija paskelbė, kad sovietų komunistų vadas Leonid Brežnev šio mėnesio gale apsilankys Vengrijoje.

NEW YORKAS. — Jauni žydai New Yorke sutrukdė sovietų pianisto Aleksander Šlobodjenik koncertą.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Buvęs Kambodijos valdovas princas Sihanoukas Pekine pareiškė, kad jis niekada nesiderės su "išdaviku" Lon Nol ir karas Kambodijoje bus tęsiamas iki laimėjimo.

◆ Europoje siaučia audros, potvyniai Anglijoje, Valijoje, pareikalavo 32 žmonių gyvybių. Šiandien ir Amerikos šiaurinėse valstijose laukiama sniego.

◆ Pagrobtį lėktuvo keleiviai, sugrįžę iš Kubos, kaltina FBI, kad ji rizikavo jų gyvybėmis, sušaudydama lėktuvu nusileidimo ratų. Po to apšaudymo, negrįžti piratai peršovė pilotą padėjėją. Kuboje premjeras Castro per radiją pareiškė, kad trys piratai praleis likusį savo gyvenimą 4 pėdų pločio ir 4 pėdų aukščio dėžėse.

◆ Aukščiausias teismas atsisakė svarstyti Ellsbergo ir Ruso skundą, kad teisingumo organai, rinkdami prieš juos kaltinamąją medžiagą, slapta klausė jų telefoninių pasikalbėjimų. Tų dviejų teismas gali eiti toliau. Jie kaltinami valstybinių paslapčių paskelbimu.

◆ Prekybos sekretorius Peterson paskelbė, kad vyksta Amerikos derybos su Sovietų Sąjunga dėl natūralių dujų pirkimo. Amerika žymiai padidins dujų ir naftos importus.

◆ Japonijos premjeras Tanaka paleido parlamentą iki naujų rinkimų, kurie įvyks gruodžio 10 d.

◆ Gallupo viešosios opionijos institutas ištyrė, kad sen. Kennedy būtų buvęs daug stipresnis konkurentas prezidentui Nixonui. Jis būtų gavęs 43% balsų, vietoj sen. McGoverno gautų 36%. Rinkimus vis vien būtų laimėjęs Nixonas.

◆ Viet Congas paskelbė, kad P. Vietname bus sustiprintos atakos, siekiant priversti prezidentą Nixoną pasirašyti taikos sutartį.

◆ Virginijos laikraštis Richmond Times skelbia, kad demokrat sen. Harry Byrd žada periti pas respublikonus. Tą patį norįs padaryti ir Mississippi dem. James Eastland.

◆ Virš 100 didžiųjų, aštuonių motorų bombonešių puolė karinius taikinius šiaurės Vietname ir Laose. Numesta virš 3,000 tonų bombų.

◆ Šiaurinėje Airijoje traukinys suvažinėjo britų kareivį, patulavusį ant tilto netoli Newry miesto.

IKI LAPKRIČIO 20 D. SUTARTIS GALI BŪTI PASIRAŠYTA

WASHINGTONAS. — Generolas Haig, dr. Kissingerio paduotojas, sugrįžo į Washingtoną. Pietų Vietnamo užsienio reikalų ministeris Lam Saigone pareiškė, kad karas Indokinijoje eina prie galo. Saigono vyriausybė pritarianti Washingtono-Hanojaus sutartoms karo pailaubų sąlygoms, tačiau su kai kuriais pataisymais. Manoma, kad dar šią savaitę į Paryžių išvyks Hanojaus atstovas Le Duc Tho ir prezidento patarėjas Kissingeris. Francūzų laikraštis France Soir rašo, kad P. Vietnamo prezidentas Thieu pažadėjęs pasirašyti sutartį kartu su Viet Congo, Hanojaus, Amerikos atstovais iki lapkričio 20 dienos.

Kinijos premjeras apie rusų tikslus

Chou En-lai

PEKINAS. — Kinijos premjeras Chou En Lai, kalbėdamas su užsienio korespondentais, pareiškė abejotumą ar tikrai Sovietų Sąjunga nori užbaigti Vietnamo karą. Maskva "keis" kart pareišusi pageidavimą, kad karas Indokinijoje užsibaigtų, tačiau esą labai sunku atskirti, kada sovietai teisingai kalba ir kada meluoja, kalbėjo premjeras Chou.

Premjeras pridėjo, kad kol Indokinijoje nebus taikos, sunku kalbėti apie įtempimų sumažinimą Rytuose. Jis vėl sugrįžo prie Sovietų Sąjungos, primindamas, kad sovietai prie kinų sienos laikė milijoną kareivių, tačiau vis sako, kad tie kareiviai nėra ten karo tikslams. Tuo atveju, kalbėjo Chou, kariuomenė turi kitą tikslą — derybų su Kinija tikslą. Maskva nori, kad mes derėtumės spaudžiami tos jėgos, ji nori derėtis iš jėgos pozicijų, pareiškė Chou.

Maskvos institute gamino narkotikus

MASKVA. — Natūraliųjų Medžiagų Institute, Maskvoje iš kilo skandalas, kai paaiškėjo, kad instituto laboratorijoje grupė jaunų mokslininkų pradėjo gaminti nelegalius narkotikus, net haliucinacijas sukeliantį LSD. Vienas asmuo suimtas, kiti dar tardomi. Milicija konfiskavo kilogramą pagamintos medžiagos. Nusikaltėliai gali gauti iki 10 metų kalėjimo.

Sovietų Sąjungoje narkotikų problemos nėra, taip, kaip ji žinoma vakaruose. Tačiau ir ten pasitaiko išimčių. Prieš dvejus metus Piatigorske grupė žmonių buvo sugauta gaminant heroiną. Rugsio 6 d. Kazachstane buvo sušaudytas žmogžudys. Bylos metu paaiškėjo, kad jis užnužė vyrą, kuris pirkdavo pas jį narkotikus ir pagrąsino pardavėją išduoti milicijai.

◆ Šiaurinėje Airijoje traukinys suvažinėjo britų kareivį, patulavusį ant tilto netoli Newry miesto.

Saigono žiniomis, prezidentas Thieu vis dar reikalauja, kad komunistai išvežtų iš Pietų Vietnamo visus savo kareivius ir pripažintų demilitarizuotą zoną abiejų valstybių siena. Ši Saigono reikalavimą Kissingeriui yra nelengva išsiderėti, nes, kaip žinoma, iki šiol Hanojaus vyriausybė niekada neprisipažino, kad ji turi Pietų Vietname kareivių. Hanojus visada užsispyrusiai tvirtina, kad P. Vietname kariauja ne š. Vietnamo kareiviai, bet vietiniai "patriotai", P. Vietnamo komunistai. Šiuo tvirtinimu šiandien jau niekas nešėtin.

Prezidentas Thieu sutikęs, kad jam užtektų, jei Hanojus principu sutiktų iki karo pailaubų išgabenti savo kareivius. Thieu sutiktų ir su laipsnišku kareivių išgabėnimu.

Sovietų "Krasnaja Zvezda" jau piktą tonu rašo apie Amerikos ir Saigono vilkinimą ir karo pailaubų nepasirašymą. Laikraštis tvirtina, kad tas dėsims turi tik vieną tikslą — Saigono kariuomenės apginklavimą. Prezidentas Nixonas turįs pasirinkimą arba tuoj pat pasirašyti taikos susitarimą arba karys bus prailgintas ir Maskva darys viską, ką tik gali, stiprinti šiaurės Vietnamą. Šį grąsinimą kitais žodžiais pakartojo ir "Fravda".

Amerika pristatė Pietų Vietnamui 31 svaruotą laivą kareivių ar ginklų vežiojimui, kartu atvyko 10 marinių technikų treniruoti vietnamiečių, kaip tuos laivus vartoti. Tie 30 pėdų laivai kiekvienas gali nešti 34 kareivius arba 18,000 svarų ginklų. Saigono aerodrome toliau nusileidžia transporto lėktuvai su ginklais Pietų Vietnamui.

Lėktuve keleiviai užsikrėtė cholera

SYDNEJUS. — Australijos sveikatos vadovybė nustatė, kad Australijoje pasirodžiusi cholera atsirado iš keleivinio lėktuvo Quantas, kuris praėjusį šeštadienį atgabeno 374 keleivius per Singapūrą į Australiją. Sunkiau susirgo 37 keleiviai, dalis jų Naujoje Zelandijoje. Vienas senyvas vyras mirė nuo choleros Wellingtone, N. Zelandijoje.

Buvo manyta, kad visi keleiviai susirgo nuo geriamo vandens, tačiau paaiškėjo, kad sirgimai pasitaikė tik pigiųjų bielijų sekcijoje. Paaiškėjo, kad lėktuvas važiavo keleivius užkandžiais, kurie buvo paimti Bamrahin aerodrome, Persijos įlankoje. Nuo tų užkandžių žmonės ir pradėjo sirgti. Vandens gėrė visi lėktuvo keleiviai, tačiau tų užkandžių gavo tik pigių bielijų sekcijos keleiviai.

SAIGONAS. — Prezidentas Thieu pakėlė septynių armijos divizijų vadus į brigados generolų laipsnį.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai
Naujausiu mokslu žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

ŽMONIŠKUMAS -

VERTINGIAUSIOJI ŽMOGAUS SAVYBĖ

Neapleisk kelio dėl takelio!

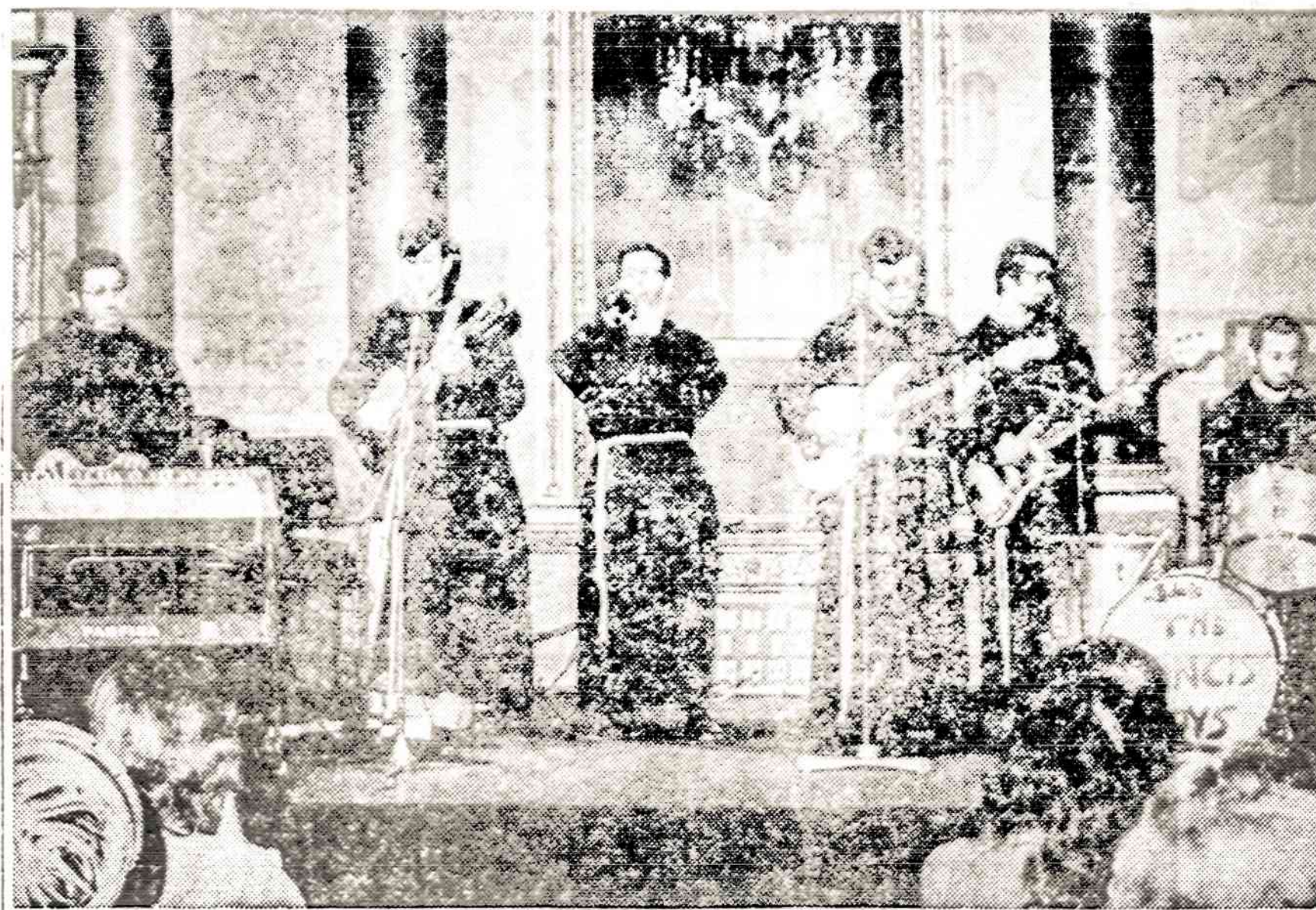
Naudingiausias patarimas šiandieniniam žmogui

Šiandien visų didžiausias rūpesnis turėtų būti, kaip geriau naudoti turimas žinias apie žmogų žmogus įgyja teigiamą žmoniškumą — taip svarbius jo gyvenimui laimėjimus ir visuomenės gerovei. Niekas tikrai nežino kaip žmogus tampa sveiku ir stipriu. Daugelis žmonių tiki, kad pertraukos taria vaikams. Tačiau daug sužinojo psichologai ir psichiatrai, antropologai ir sociologai, fiziologai ir genetikai. Mes tas jų žinias turime pasinaudoti ir padėti vaikams tapti pilniais sveikais — kūnu, protu ir dvasiais jausmais. Šitam darbe turime turėti jungtis mokyklos, laimės, gydytojai, sveikatos srities darbininkai, poilsiautojai besirūpinantieji ir socialinės gerovės darbuotojai bei visi kiti, kurie gali padėti sveikti vaikams ir suaugusiems. Tai gražiausia veikla, nes žmoniškumas yra pati vertingiausia žmogaus savybė. Be pilnos sveikatos — ypač be jausmų tvarkos — negali mums būti ne gramu žmoniškumo. Todėl nežmonišką asmenį nesidžiaugia ne tik žmonės, bet ir Dangus.

Šiandien ir jis bei kiekvienas kitas esame savo ir artimo laimės kalviai

Visi vaiko vystymąsi studijaujantieji sutinka, kad tėvai tu-

ri didžiausią teigiamą ar neigiamą įtaką vaiko gyvenime. Bet tėvai negali būti atsakingi už viską, kas su vaiku atsitinka. Kiekvienas žmogus įneša savo dalį, padėdamas ar trukdydamas sukurti sveiką vaiką ar jaunuolio asmenybę, įskaitant pačius vaikus ir jaunuolius. Niekas gero nesukurs jaunuolio gyvenime, pvz., tokie dydininkai, kurie jiems žmonių suaukotas gėrybes sunaudos sava, ne visuomenės gerovei. Visi suaugusieji turime aukotis artimo gerovei — ypač jaunuolio naudingais reikalais, jei norime, kad gatvėje kriminalas mažėtų ir galutinai išnyktų. Užsidaryti vienuolyne, visuomenės turtus pasigrobus, yra kriminalas, o ne Dievo garbinimas. Šiandien jau kitokias galvas nešioja žmonės — liaukimės visi, neišskiriamieji ir dvasiškai, elgtis pereiti šimtmečio nuotakomis besinaudojant. Kiekvienas turime įmokyti brangiausią savo pajėgumą dalį, norėdami gauti vertingiausią dalyką ant žemės: žmoniškumą. Be asmeninio pasiaukojimo ne žingsnio nežengs mūsų link žmoniškumo. Todėl, bet koks dabar taip plačiai praktikuojamas savanaudiškumas — nežiūrint kas jį mūsų aplinkoje praktikuotų — turi būti be pasigaidėjimo raunamas lauk!

Italijoje, pranciškonų Viterbo vienuolyne sudaryta šešių vienuolių muzikinė grupė, pasivadinti "The Francis Boys" — Pranciškaus vaikai. Čia jie matomi koncerto metu Milane.

Ne tik troškime, bet ir dirbime geresnių laikų priartinimui

Kiekvienas tėvas — motina svajoniai svajonėlė apie savo vaiką. Čia Amerikoje gyvendami galime svajoti ir tikėtis susilaukiant geresnių laikų. Mes apie savo vaikus besirūpinami nebūtinai geidžiame, kad jie prezidentais taptų. Bet mes visi svajojame, kad mūsų vaikai turėtų gerus draugus, pamėgtų kūrybinį darbą ir jaukią šeimą, o ne būtinai naujus namus. Amerikietiškos demokratijos troškimas yra, kad visi vaikai turėtų minėtus dalykus.

Kartais svajonės apie pinigus, sveikatą ir užsiėmimą sudūžta. Tačiau yra vienas troškimas, kurį mes galime turėti: mes galime talkinti, kad mūsų vaikai turėtų sveikatą asmenybę.

Sveika asmenybė — vertingiausia žmogaus savybė

Mes netrokštame vien paviršutinės asmenybės — odos stori asmenybės: šviesių dantų, gražių plaukų ir plačios šypsenos. Tokias asmenybės mes matome kino teatruose. Mes galime padėti vaikams susikurti daug gilesnio dalyko. Mes galime vaikui padėti sukurti vidinę asmenybę, tai yra tokias žmogaus savybes, kurios įgalina žmogų žmoniškai jausti, sveikatai tvarkytis — veikti ir protingai galvoti. Žodžiu, mes galime padėti vaikui sukurti visą savo esmę — visą save. Už tai visi suaugusieji atgimime tiesiai, pradedame vertinti žmogų vertingiausią jo dalį — jo sveikatą asmenybę. Juk namo neperkame dėl jo dažų ant sienų. Taip ir žmogų liaukimės gerbė dėl kišenės stori, ne dėl gėtos sukios raitų svetimų plaukų, stori pudros sluoksnio ant skruosčių ar palaidos elgsenos bei tokio pat liežuviu. Matom, kas išėjo iš vieno palaidalieužio prezidentinio kandidato. Ne kitaip atsitinka ir su kiekvienu lietuviškuoju muilo burbulu, nors jis kažin kokią vietą užimtų bei kažin kaip storą banko knygelę turėtų. Viskas galų gale sueina į vieną vertybę — žmogaus žmonišką asmenybę. Be jos — žmogus savon ir artimo laimės nepėdos.

Sveikos asmenybės pagrindai

Štai tos vidinės asmenybės pagrindai: laisvumas, ramumas, malonumas, patikimumas ir taktiškumas. Šituos sveikus jausmus mes galime padėti vaikui išsiugdyti. Jis jų bus reikalingas savo gyvenime, nežiūrint, ar jis bus prezidentas, ar tik šiaip pilietis, ar jis bus turtingas, ar bedurtis, ar jis bus gydytojas, advokatas, ar koks šefas bei pirklys — visada jam sveika asmenybė bus reikalinga. Todėl tik tokią asmenybę imkime vertinti, jos trokšti, dėl jos dirbti. Tik tada mūsų vaikai ims vertinti reikšmingiausią gerį žmogui. Mes galime vaikui padėti laimingai ir sveikai jauciąsias asmeniu patapti. Toks j gyvenimo šaltinis žūris ir bus realis-

tas ne tik savas, bet ir visuomenės reikalas tvarkydamas. Tik sveikatos asmenybės savininkas turi atsakančią vietą savo valstybėje ir pasaulyje.

Vidinė sveikata pasireiškia išorėje

Minėta sveikų savybių asmenybė yra vidinė. Bet ji pasireiškia ir išorėje. Kai vaikai turi vidinės asmenybės vieną apraišką, pvz., ramumą, tai tas pasireiškia ir išorėje. Tai mes pastebime visada kai vaikas veikia: kaip jis gražiai bendrauja su kitais, kaip aiškiai ir teisingai jis sunkenybėse elgiasi, kaip lengvai jis pakelia gyvenimo kryželius, kaip jis praktikoje įgyvendina savo vidinius nusi-

teikimus bei idealus. Išėina, kad sveika asmenybė naudingai reikšiasi žmogaus viduje, išorėje ir visur aplinkui. Tai yra todėl, kad žmogus turi vidinę asmenybę. O mes visi, suaugusieji, ypač tėvai, turim gali- mybės jiems padėti. Tad ir pradėkime rūpintis šalia paviršutinės (jau jau per daug kartais rūpinamės) dar ir kita — pačia svarbiausia žmogaus savybe — vidine žmogaus asmenybe. Nuo tokio rūpinimosi priklausys mūsų visų sužmoniškėjimas. Aišku, tada ir visi sveikatos reikalai ims riedėti lygesniais vieškeliais.

Išvada. Atgimkime naujam darbui — svarbiausios savybės, sveikos asmenybės žmogui sukurti visą savo esmę — visą save. Už tai visi suaugusieji atgimime tiesiai, pradedame vertinti žmogų vertingiausią jo dalį — jo sveikatą asmenybę. Juk namo neperkame dėl jo dažų ant sienų. Taip ir žmogų liaukimės gerbė dėl kišenės stori, ne dėl gėtos sukios raitų svetimų plaukų, stori pudros sluoksnio ant skruosčių ar palaidos elgsenos bei tokio pat liežuviu. Matom, kas išėjo iš vieno palaidalieužio prezidentinio kandidato. Ne kitaip atsitinka ir su kiekvienu lietuviškuoju muilo burbulu, nors jis kažin kokią vietą užimtų bei kažin kaip storą banko knygelę turėtų. Viskas galų gale sueina į vieną vertybę — žmogaus žmonišką asmenybę. Be jos — žmogus savon ir artimo laimės nepėdos.

Kaip medicinos, taip ir religijos negalime remti burtais, prietarais, pasipiniginimu. Deja, iki šiol lietuvis per dažnai esti šitaip išnaudojamas. Už tai pats laikas tiek išnaudotojams, tiek išnaudojamiems subręsti asmenybėmis. Tik tada vieni laisvą silpnę išnaudoję, o kiti — nesileis taip lengvai būti išnaudojami.

Pasiskaityti. Erikson: Childhood and Society, Norton.

STENKIMĖS TEISINGU ATSAKYMU PASINAUDOTI

Sutvarkyk avalynę ir vaikščiojimą neskaudės kojos

Klausimas. Gerb. Daktare, prašau paaiškinti, kodėl man kojos spauda, ypač vakarą, kai įstaigoje taip ilgai užsėdėjau. Dėkoju.

ti akių stiklai gali kenkti? Mano draugė tokius nešioja, ir aš noriu tokius iš gydytojo pirkti. Mano brolis studentas medikas atkalba mane nuo tokios elgsenos — jis tvirtina, kad nuo minkštų akims stiklų gali gauti akių uždegimą. Dėkoju iš anksto.

Atsakymas. Teisingai studentas tvirtina, kad minkštieji kontaktiniai stiklai (dabar įeina į modą) gali sukelti retai iki šiol matytą akių susirgimą. Įsigauna drumzlėti ir patinti. Joje įsiveisia taip vadinamos Serratia marcescens bacilos. Tų bacilų nuodai sukelia minėtus ragenos (šviesios dalies akyje) pakitimų. Nustojus dėvėti kontak-

tinus minkštus stiklus — praeina minėti akių negerumai.

Tikrai pakyla kraujospūdis imant apsaugai nuo nešumo piliules

Klausimas. Ar tikrai gali pakilti kraujo spaudimas vartojant piliules apsaugai nuo pastojimo, prašau man pasakyti — už tai tamstai dėkoju, gerb. daktare.

Atsakymas. Copenhagoje atliktais tyrimais suvokta, kad vartojant piliules nuo pastojimo buvo rasta aštuonios moterys, kurių kraujospūdis pakilo. Kraujospūdis krito iki normos nustojus piliules priiminėti. Kitoms aštuonioms net nustojus minėtas piliules priiminėti kraujospūdis nenukrito.

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradėjo pro tirpstantį sniegą liepa pažyngni išskleisti mažutį, deimantų spindintį žiedą, apkalio medžių šakas dirginiais, kaip konfėmis ir pauzėse įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Drąsiai ir bešėkėjančiuose gamtos scenovairuose svajoją, juokauja ir verkia poetai, padėdami žodžiais žodžiais jausmų ir minčių kelius.

Naujieneose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis. Valčiūnė, ZVAIGZDŲ TOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.00.
2. Jurgis Baltrušaitis, ZEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Mažesnio formato, 157 psl. \$2.00.
3. Štutų Juzė, EILERASČIAI IR RASTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$2.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLADI - LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Karys, AUKSINE SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadis Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ SVENTIS. Eilėraščiai apie išvengtą lietuviškos senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadis Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilės", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 187 psl., \$2.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURE, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULEIDIDIO SPINDULIUOSE. Eilėraščiai, 82 psl., \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Grudis, AGUONOS IR SMELIS. Eilės, 70 psl., \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai. 5 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BUK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsiųskite į Naujieneose arba užsakyti pastu, pridėdami čekį ar pinigų orderį

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

The U. S. Government does not warrant this product.

Great American Dream Machine.

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-a-Month plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

Now U.S. Bonds pay 5% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America. Now Bonds mature in less than six years.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

Pernykštis ir šiemetinis Nobelio laureatai

Rašysiu, žinoma, tik apie literatūros srities Nobelio laureatus.

Nobelio literatūrinės premijos pradėtos skirti 1901 metais, galima sakyti nuo to momento, kada Švedijos Mokslo Akademija pirmąją literatūros premiją paskyrė rusų didžiam rašytojui Leonui Tolstojui. Taigi, jau glėbys metų (per 70), kaip tos premijos skiriamos. Deja, tas kasmetinis skyrimas — dažniausia vis palydimas vienokios ar kitokios kontroversijos.

Kaip žinome, 1970 m. literatūrinės premijos paskyrimas Sovietų novelistei Aleksandrii Solženicinui (už kūrinius: "Vėžio palata" ir "Pirmasis ratas"), sukelė pasaulyje tiek furorą, kad jo sukeltos bangos — neatslūgsta dar ir nūdien.

Aleksandras Solženicinas (nors gal būtų buvęs išleistas), pabijojęs išvykti iš savo totalitarinės valdymo krašto į Stockolmą atsiimti premijos, nujausdamas, kad išvykus — jis galės nebebūti įsileistas į Sovietų Rusiją, kuri, kaip gimtąjį kraštą, jis labai mylėjo ir tebemyli. Gi Švedijos Akademija — taip pat pabijojusi vykti į Sovietiją — ir ten įteikti premiją laimėtoji bei atlikti reikiamas ceremonijas.

Gal dėl tos tad priežasties, pernai metais, lygiai šiuo pat metu, (spalio pabaigoj), Švedijos Akademijos sekretorius, Karl Ragnar Gierow, stovėdamas išlaukinėj pusėj Akademijos frontinio įėjimo Stockholme, paskelbė spaudos atstovams apie 67-tosios Nobelio literatūrinės premijos paskyrimą. (Šiomet jau paskirta ir 68-toji premija).

Sekretorius Gierow, prieš paskelbdamas 1971 m. literatūrinės premijos laureato pavardę, neapsiėjo nepajuokavęs. Jo žodžiais tarus, kažkada tai ir kažkio autoriaus televizijoj buvę pasiūlyta Nobelio literatūri-

nes premijas skirti tik ambasadoriams, kad nebūtų didelio vargo su tos premijos įteikimu. Šiandien, girdi, mes ir padarėme taip, kaip televizijoj buvo pata. Esą, 1971 m. premija už literatūrą — paskirta Ricardo Eliezer Neffali Reyes y Basoalto. Po to, po teatrališkos pauzės, sekretorius Gierow — laikraštininkams dar pridūrė: "Minėtas autoriaus ilgas pavadinimas — trumpiau dar reikšia — Pablo Neruda".

Jau minėtoji pranešėjo teatrališka pauzė — buvo reikalinga tam, kad neišblaškūs pratyusių laikraštininkų veidų nuostabos, kurie, atrodė, sakytė sakė ir klauste klausė: "Kokį gi čia dabar obskurantą ir iš kur Akademija ištraukė?"

O parinktas "ilgapavardis" — (trumpiau — Pablo Neruda), Čilės poetas ir to krašto ambasadorius Prancūzijoje, — tikrai yra kontroversinis asmuo. Pirmiausia jis — raudonskūris komunistas ir iš viso — tik trečias Nobelio literatūrinės premijos laimėtojas Lotynų Amerikoje. Pirmoji tų trijų eilė — čilietė gimnazijos mokytoja Gabriela Mistral (laimėjusi premiją (1945 m.), antrasis — guatemalietis Miguel Angel Asturias (premią — 1967 m.). Ir, štai, trečiasis — Ricardo Eliezer Neffali Reyes y Basoalto, trumpiau — Pablo Neruda.

Pastarasis, jo paties pasakymu, per savo gyvenimą sukūręs gal nemažiau kaip 7,000 puslapių poezijos. Deja, kai kas sako, kad toji poezija — sumaišyta su labai didele doze paprasto obskurentizmo ir marksistinės propagandos, nors, iš tikrųjų, kai kas jo kūrybą ir anksčiau gyry. Pz., Ispanijos poetas Frederico Garcia Borca, užėjęs Ispanijos civiliniam kare, šitaip išgyręs Nerudą. Jis, girdi, esąs tikras vyras savo kūryboj — ne siūbuojanti nendrė...

Na, ir Švedų Akademijos sekretorius Gierow, apskelbdamas Nerudą laureatu ant Akademijos įėjimo laipnų, labai kontroversiškai jį apibūdino. Girdi, Neruda — esąs poetas pažįstos žmonijos garbės. Dar toliau — jis savo kūryboj padaręs gyvais kontinento garbės siekius ir sapnus. O tie, girdi, kurie ieškos Nerudos silpnų vietų — galėsia ne per daug sunkiai jų ieškant tas vietas surasti, gi kas ieškosias gerųjų vietų — gal jų ir visiškai nesuras...

Taigi, kaip matome, nedaug reikia atkreipti Nobelio literatūrinės premijos skirstytojų dėmesį. Taip bent atrodytų iš įvairių atitikmenų.

Dabar žvelkime į šiemetinės Nobelio literatūrinės premijos laimėtoją. Šiemetinis laureatas — ne ambasadorius, bet taip pat, galima sakyti, kontroversinis kūrėjas. Jis — Vakarų Vokietijos beletristas Heinrichas Boell, 54 m. amžiaus, kilimo iš Koelno.

H. Boell 2-rojo Pasaulinio karo dalyvis, kovojęs "Naujosios Europos" steigimo armijos eilėse, mindęs Rytų fronto žemes, tūnojęs pirmųjų eilių apkasuose, buvęs kelis kartus sužeistas, gydyjęs, buvęs ligoninėse, ir vėl grįžęs į frontą. Prieš kariuomenę — nieko nerašęs ir nekūręs. Tik karo frontuose ir ligoninėj — rašęs ir vedęs dienoraštį, paskiau — rašęs atsiminimus. Visą tai stengsis daryti — rašyti beletristinėj formoj, bet ir tai — tik "sau", nė jokiam spausdinimui, jokiai viešumai. Bet, kaip matome, po karo — jo nuotikos pasikeitė. Jis, kaip rašytojas, ne tik išėjo į viešumą, bet patapo, netgi, Nobelio literatūrinės 68-tosios premijos laimėtoju. Žinoma, jam, kaip Solženicinui, nebus sunkumų nuvykti į Stockholmą premijos atsiimti, taigi, nereikia jam būti nei ambasadorium, gyvenančiam už savo tėvynės ribų...

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

KANADOS NAUJIENOS

Prie SLA priklauso daug žymių visuomenės veikėjų

KAZIMIERAS MIKŠYS,
žymus SLA Kanadoje veikėjas

HAMILTONAS, Ontario. — Prieš 12 metų SLA Pildomajai Tarybai sutikus, gavau parėdymą iš SLA prezidento P. Dargio atgaivinti neveikiančią SLA kuopą Hamiltone. Pagal SLA centro pranešimą iš neveikiančios kuopos tik vienas J. Bajoraitis pasiliko SLA organizacijoje ir priklausė pavieniui SLA kuopai.

Steigiamas kuopos susirinkimas įvyko S. ir P. Ročių rezidencijoje, kur buvo išrinkta kuopos valdyba sekancios sudėties: J. Bajoraitis — pirm., Z. Pūlias — antras, sekretorius; A. Kaušpėdas — išd., kuris tose pareigose ir dabar tebėra; J. Šarapnickas — fin. sekretorius ir organizatorius, išdo globėjais — P. Dauginas ir K. Lukoševičius. Pastarasis jau miręs.

Organizuojant kuopą teko aplankyti daug asmenų, įvairių profesijų ir pažiūrų. Beabejo, verbuojant narius į SLA tenka paaikškinti apie, draudų rūšis, SLA organizacijos veiklą ir apie reikšmę priklausyti prie SLA.

Teko aplankyti ir žymių visuomenės veikėjų Kazimierą Mikšį. Pradėjus aiškinti apie SLA, K. Mikšys pertraukė, pareiškėdamas: "SLA organizacija man yra gerai žinoma, negaiškime laiko, užpildyk įstojimui blankus ir pasižadų sąžiningai atlikti visus įsipareigojimus". Jau virš 10 metų kaip K. Mikšys pavyzdingai atlieka visus įsipareigojimus. K. Mikšio toks išsireikšimas man paliko neišdildomą prisiminimą. Be abejo, jo pareikštos mintys yra svarbios ir mūsų mielam Susivienijimui Lietuvių Amerikoje.

SLA 72 kuopa savo metinius susirinkimus atlieka pas didesnes patalpas turinčius SLA narius.

Tokį susirinkimą turėjome ir pas K. Mikšį, kuris po susirinkimo, padedant sesutei Onutei (ji irgi yra SLA narė), suruošė SLA nariams vaišes lyg būtų kokia didelė šeimos šventė. Pas K. Mikšį apsilankęs rinkti narį mokesčius visuomet išvyks su gera nuotaika, visuomet pajusi organizaciniame darbe dirbančiojo supratimą ir įvertinimą.

Štai keli reikšmingi K. Mikšio bruožai, kuriuos visuomenės veikėjui turėti yra labai svarbu: pirmiausiai nepaprastas pasišventimas dirbti tautinį ir kultūrinį darbą sau iš to naudos nei garbės nesiekiant. Dirbdamas visuomeninį darbą jis moka sugyventi ir su kitų pažiūrų darbuotojais. Jam kiekvienas yra mielas, kas tik dirba tautinį darbą. K. Mikšys veikloje turi didelį patyrimą ir bet kokį darbą pradėjęs visuomet pavyzdingai atlieka.

Kada 1968 m. Kanada buvo pakviesta dalyvauti tarptautiniame festivalyje Prancūzijoje, Pirinėjų kalnų miestelyje — Montrėjau, Užsienų Reikalų Mi-

nisterija kreipėsi į Canadian Folks Art Council, prašydama parinkti tinkama etninę grupę, kuri galėtų reprezentuoti Kanadą tame festivalyje. Kanados Folks Art Council direktorius Leon Koser parinko vieną ir geriausią tautinių šokių grupę iš amiltono — "Gyvataros" G. Breichmanienėi vadovaujant. Be abejo, išvykai reikėjo daug lėšų. Tuoju susidarė komitetas lėšoms telkti. Buvo pažadėta parama iš Kanados valdžios \$5,000, bet ta parama atėjo pavėluotai. Tas labai nervino šokėjas, vadovę ir, žinoma, visus lietuivus, nes čia lieti visų lietuvių prestižą. Be abejo, pilnai tautinių šokių grupei kelionei reikėjo žymiai daugiau kaip \$5,444; būtinoms išlaidoms padengti.

Lėšų telkimo komitetas kreipėsi į organizacijas ir pavienius lietuivus paramos. SLA 72 kuopa tame vajuje pasireiškė aktingai ir tautinių šokių grupei SLA vardu įteikė stambiausią sumą. SLA narys K. Mikšys pranešė "Gyvataros" šokių grupės vadovams: "Į Prancūziją važiuosite, jei ir negausime iš Kanados valdžios pažadėtos paramos. Turiri penkis tūkstančius santaupų banke, išimsiu ir įteiksiu jums, o vėliau žiūrėsime ką nors daryti".

Apie K. Mikšio patirtį ir jo daugiau komentaru nereikia, matome iš jo darbų.

K. Mikšys jau atšventė savo 60-įjį gimtadienį, bet dvasioje ir tautinėje veikloje yra jaunuolis. Nežiūrint fabrike 3-įjį pamainių darbe jis ir šiandien yra LVS Ramovės pirmininkas, vaidintojų grupės "Aukuras" administratorius, Bendruomenės valdyboje parengimų vadovas, be to, veikia visoje eilėje tautinės veiklos komisijose.

Bendruomenė Kanadoje susitvėrė prieš 20 su viršum metų ir K. Mikšys yra nuolatinis narys valdyboje. Dvi kadencijas yra buvęs B-nės pirmininku ir vadovavęs ruošiant Kanados Lietuvių Dieną Hamiltone. Dirbdamas visuomeninį dar-

bą, priklausydamas prie SLA ir kitų organizacijų K. Mikšys yra užsitarnavęs visuomenės didelės pagarbos.

Pasitaiko tokių, kurie mėgstą kritikuoti organizacijas patys neturėdami jokio patyrimo veikloje, nei supratimo apie organizaciją. Kad ir apie SLA. K. Mikšys būdamas SLA narys, žino, kad kritikuodamas jokiai veiklai nepasitarnausi. SLA 72 kuopa džiaugiasi turėdama savo eilės tokių aktyvių visuomenės veikėjų.

J. Šarapnickas

● Aukso lenta praskilo, visi žmonės sukilo. (Saulė)

● Plumpė plumpena po variniu tiltu. (Ugnis)

DR. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazio Grinio Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant paštą reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neįršta) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

Prof. Vaclovo Biržiškos SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiusite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną:

- K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai iršta, 592 pusl. \$6.00
- K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai iršta, 464 pusl. \$6.00
- Prof. Vaclovo Biržiškos, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai iršta, 431 pusl. \$7.50
- Prof. Vaclovo Biržiškos, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 pusl. iršta — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 pusl., iršta — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00
- Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00
- Prof. S. Kalrys, LIETUVA BUDO, gražiai iršta, 416 p. \$5.50
- Juozas Liūdžiū, RAŠTAI, 250 pusl. \$3.00
- P. Liūdžiūnė, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDŽIŲ, 88 pusl. \$1.00
- S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVIJĄ AMERIKOJE, 297 p. iršta — \$5.00, minkštais viršeliais — \$4.00
- Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai iršta 968 pusl., dabar tik \$10.00

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$5000 OR MORE
Two Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
One Year Maturity

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

5 1/4% PER ANNUM
SHORT TERM
3 OR 6 MONTH TERM
Minimum \$1,000

CHICAGO TAUPYMO IR SKOLINIMO bendrovė dėl bet kokio jūsų namo pagerinimo duoda paskolas nuo \$500.00 ir daugiau finansinėmis sąlygomis. O gal jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavo namo ir jums nusibodo mokėti aukštas nuomas, įsigykite nuosavus namus.

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY PAID QUARTERLY

Bet kokiais finansiniais reikalais kreipkitės į:

Chicago Savings and Loan Assn.

Philomena D. Pakel, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL: GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbų. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY.

**5% UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS.**

Taupymo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

TEL. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-4106

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.

15 cents per copy, 15 c. on Saturday
Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestiuose
metams \$22.00
pusiui metų \$12.00
tris mėnesiams \$7.00
vienam mėnesiui \$3.00

Kitoje JAV vietoje:
metams \$20.00
pusiui metų \$11.00
tris mėnesiams \$7.00
vienam mėnesiui \$3.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

DR. K. BOBELIO KALBA

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Dr. Kazys Bobelis praeitą šeštadienį suvažiavusiems atstovams pasakė tokią kalbą apie tarybos veiklą.

Ir vėl šiandien man yra didelis pareiga ir atsakomybė šiam suvažiavime pristatyti Amerikos Lietuvių Tarybos 1971 — 1972 metų veiklos apžvalgą.

Paskutinių kelių metų bėgyje aiškiai matosi, kad Amerikos Lietuvių Tarybos veikla vis daugiau ir daugiau plečiasi, vis atsiranda daugiau ir daugiau naujų pareigų, naujų reikalavimų, naujų uždavinių kuriuos reikia skubiai atlikti, norint Lietuvos laisvinimo bylą išlaikyti gyvą ir Lietuvos reikalus stipriau išskirti į viešumą.

Brutalus, neteisingas Lietuvos inkorporavimas į Sovietų mas, Kauno riaušės ir vis daž-

Dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas.

Sąjunga — Lietuvos okupuota, Lietuvoje tebevykstantis tautinis, religinis persekiojimas ir ten dideliu tempu vykdoma rusifikacija šiuo metu jau gana plačiai yra žinoma demokratiniam pasauliui dėl keliolikos priežasčių:

Pirma ir svarbiausia, man atrodo, priežastis yra pačių okupuotos Lietuvos lietuvių nepaprastai didelis, didvyriškas pasiaukojimas — atkreipiantis viso pasaulio dėmesį — tai Kudirkos, Brazinskų, Simokaičių bėgimas ir teismai, 17,000 Prieš lietuvių peticija Jungtinėms Tautoms, Kalantos susideginimo, Kalantos susideginimo, Kalantos susideginimo...

Amerikos Lietuvių, pažinę ir prisitaikę (ir čia gimę ir atvažiavę) prie šio krašto sąlygų, susidarę geresnį ekonominį užnugarį ir respektuojamas socialines bei profesines pozicijas yra užtenkamai pajėgūs ir drąsūs, garsiai kiekvieną pasitaikancią progą išskirti Lietuvos reikalus. Ypač, kad labai dažnai reikalinga Lietuva daromų skriaudų kelimas daryti ten, kur vadovaujantys žmonės yra asmeniniai (socialiniai ar profesiniai) pažįstami. Todėl jie ir jėms įteiktus pareiškimus priima daug jautriau — šilčiau ir palankesniai reaguojama susilaukiam.

Politinėje veikloje asmeniški kontaktai yra labai, labai reikšmingi, nepaprastai svarbūs norint gauti teigiamų rezultatų. Savaiame suprantama, kad ir Amerikos valdžios įstaigos, politinės partijos, redakcijos, dažnai, sistemingai gaudamos įvairius, gerai pagrįstus, legaliai paremtus memorandumus, laiškus, kreipimusis Amerikos piliečių bei demokratų ar respublikonų partijų narių negali ir tai nereaguoti ir turi duoti atsakymus ir atitinkamus pareiškimus.

Šių kelių pavyzdžių išvadoje (o jų yra ir daug daugiau) yra aiškūs ir neginčytinas faktas —

Lietuvos byla yra gyva, pasaulis apie tai žino, o mūsų

VLIKo klausimais (9)

ATSAKOMYBĖ UŽ KLaidas

P. STRAVINSKAS

Suklysti visiems pasitaiko ir aš, va, rodos, taip nenoriu padaryti, kokio prisenkimo su tiesa, o pirmesniame savo straipsny, visai be blogos valios, padariau tikrai nemalonų klaidą, parašydamas, kad vienas mūsų teisininkas "dabar jau miręs". Dėl to aš šiaip pat laikraštyje, atskirai savo nuskaustąjį kolegą labai atsiprašau. Aš gi esu už tą savo klaidą atsakingas.

Daug visokių klaidų, net tyčinių prasišlenkimų su tiesa padaro irgi mūsų politinių grupių — partijų vadovybės žmonės, ypač jų pirmininkai, arba spaudos žmonės, rašą tos ar kitos politinės srovės spaudoje.

Partijų ar srovių masės, aišku, nesutinka su jėms atstovaujančių ar jų spaudoje rašančiųjų klaidomis ar jų tyčiais prasišlenkimais su tiesa. Todėl tų masių ir negalima smerkti, jų kaltinti, už jų atstovų klaidas ar kokią melą.

Kalbant konkrečiai, štai imkime kad ir tuos, va, negerus, mano anksčiau nurodytus Br. Railos ar V. Rastenio rašymus Dirvoje, padariusius VLIKui daug žalos. Arba vėl, štai, man labai skaudu rašyti apie taip blogai, nevykusiai redaguojamą šiandien Tėvų Marijonų leidžiamą katalikų Draugą, jį įgalioto kun. Pr. Garšvos nuvestą nuo principų kelio, sumenkintą, nusūstintą savo turiniu, net žalojantį mūsų katalikų dorinę mintį. Tegul aš ir pasisakau dėl to prieš Tėvų Marijonus, bet tik norėdamas gero, kad būtų pakeistas to laikraščio redaktorius ir kartu moderatorių (viename asmenyje!), kuris privedė aną mano pasaulėžvalgos laikraštį prie tikro bankroto. Dėl to yra labai susirūpinę ir mūsų labai daug kunigų, to laikraščio redaktoriaus — moderatorių nuskriaustų, iš bendradarbių tiesiog stumte išstumtų.

visų yra šventa pareiga tą klaidą ir toliau visomis jėgomis kelti, skelbti į viešumą, per spaudą ir judinti per Amerikos valdžios ir Kongreso įstaigas. Amerikos Lietuvių Taryba ir veikia šia linkme.

Man atrodo, kad visi sutiksime, kad jei turėtume lietuvių Kisingerio pareigose — tai Lietuvos klausimo išsprendimo sąlygos būtų gan palankios ir dalykai vystytųsi Lietuvai palankia linkme.

(Bus daugiau)

Taip rašydamas Br. Railos, V. Rastenio ar tėvo Pr. Garšvos klaidas aiškėn keldamas, aš už daromas jų klaidas ir daromą viešam interesui žalą kaltinu tas klaidas darančius.

Aš džiaugiuosi, kad tautininkai ana, nuo Br. Railos ir V. Rastenio rašymų atsisakė, atmesirbojo, tik gaila, kad to padaryti nesupranta dar ir Tėvai Marijonai. Jie gali gi pavesti tėvui Pr. Garšvai kokias kitas, aukštas, garbingas pareigas, savo vienuolyne ar kitur. Gal jis žmogus ir geras, bet redaktorium būti jis tikrai netinka. Redaktoriui, lygiai kaip ir teisėjui, neužtenka tik būti geram, bet reikia ir visiems atrodyti geram, teisingam, kad visi, ypač, kurie laikraštyje bendradarbiauja, juo pasitikėtų. O dabar, žiūrėkit, ką jis daro: jis skelbia, kad Naujienų visai neskaityt ir jas gautas tiesiog metęs į šiukšlių dėžę; jis rašo jo nepageidaujamiems bendradarbiams, kad jie nusiųstų jam jokių savo raštų, nes jis tuos raštus, jų visai neskaityt, metęs į šiukšlių dėžę (turiu įrodymus!). Argi bent kiek kultūros ir elementariausio padarumo turis laikraščio redaktorius, dargi ir kunigas vienuolis, atstovaujantis visą vienuolyną, gali taip daryti? Tikrai, žinoma, ne visi Tėvai Marijonai, ypač kunigai su tokiais kun. Pr. Garšvos, Draugo redaktoriaus, dorinėmis klaidomis sutinka. — Ne visi jam pritaria, gal tik vienas kitas yra su juo. Bet todėl Tėvai Marijonai turi nuo tokio redaktoriaus atsiriboti, kaip yra atsiriboję tautininkai.

Šiandien aš tautininkus dėl to jų drąsaus žingsnio sveikinu. Jie kada apie jų Dirvoje paskelbtus Br. Railos ir V. Rastenio nevykusius, žalingus rašymus čia užsimenu, tai ne tikslu pažeminti tautininkus, o tik norėdamas parodyti, kokių negerų būta tų rašymų, kuriais viešam interesui padaryta daug žalos, tautininkams nepelnytų gėdos.

Nuo nevykusių spaudos bendradarbių atsiribojusius tautininkus aš ne tik sveikinu, bet ir gėriuosį jų drąsų žingsnį, kartu ir jų principais. Aš labai džiaugiuosi ir tautininkų labai gražia viešąja veikla, šiandien išsiskleidusia visuose mūsų visuomeninio gyvenimo srityse. Džiaugiuosi jų dabartinių veikėjų, vadų moraliniu svaru.

(Nukelta į 5 psl.)

Naudinga konferencija

Praeitą šeštadienį, lapkričio 11 dieną, Sheraton Midway hotelyje įvyko gyva ir visais atvejais naudinga Amerikos Lietuvių Tarybos atstovų metinė konferencija. Suvažiavusieji atstovai turėjo progos pasikeisti mintimis pagrindiniais klausimais, išklausti Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininko ir kitų valdybos narių pareiškimus ir nuomones įvairiausiais gyvo gyvenimo klausimais.

Dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, labai gyvai supažindino suvažiavusius su praeitais metais atliktais darbais. Gyvi buvo ir suvažiavusių atstovų pranešimai iš kiekvienos didesnės Amerikos lietuvių kolonijos. Skiriai džiaugiasi, kad praeitais metais centras parodė žymiai daugiau gyvybės žymių, negu ankstyvesniais metais. Kiekvieni svarbesniu klausimu centro valdyba siuntinėjo skyriams pranešimus, kurie pagyvino visą veiklą. Nariai susidomėjo centro valdybos vedamu darbu ir stengėsi padėti.

Pranešimų metu paaiškėjo, kad didelė Amerikos lietuvių dauguma remia Amerikos Lietuvių Tarybos vedamą darbą. Iš pranešimų matosi, kad net didelė JAV Lietuvių Bendruomenės narių dauguma remia darbo sričių pasiskirstymo principą ir vieni kitiems padeda. Visi Amerikos lietuviai remia šalpos vedamą darbą, jie nuosirdžiai remia bendruomenės vedamą kultūrinį darbą ir didesniais jos renginiais. Didelė Amerikos lietuvių dauguma remia Amerikos Lietuvių Tarybos vedamą politinį darbą, išskyrus kelis frontininkus, įsiskverbusius bendruomenės vadovybės ir bandančius pakenkti vieningai lietuvių akcijai.

Keliems vadukams, sergantiems didybės manija, ki- lo mintis, kad jie daugiau žino ir daugiau gali negu visi kiti Amerikos lietuviai kartu sudėjus. Savo darbų iki šio meto tos išminties jie neparodė, bet jie reikalavo lygių teisių su Amerikos Lietuvių Taryba. Jie norėjo kartu su Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininku važinėti į Washingtoną ir reikalavo, kad darant bet kokius svarbesnius sprendimus, jų balsas svėrėtų tiek, kiek sveria didelių, ilgus metus veikusių ir didelį patyrimą turinčių organizacijų atstovų. Kai jiems tokios išsipultelios teisės nebuvo pripažintos, tai jie pradėjo kenkti Amerikos Lietuvių Tarybos vedamam darbui. Jie net išardė lietuvių, latvių ir estų pasimatymą su prezidentu Niksonu, kai Washingtono buvo minima Pabaltijo kraštų de jure pripažinimo 50 metų sukaktis.

Suvažiavusieji atstovai griežčiausiai pasisakė prieš

bet koki bendradarbiavimą su oficialiais sovietų valdžios lietuviams primestais įvairiais pareigūnais. Asmeniškus kontaktus lietuviai gali palaikyti su okupuotoje Lietuvoje likusiais žmonėmis, bet oficialių kontaktų neverta palaikyti, nes okupantas tuos ryšius panaudoja saviems tikslams.

Suvažiavusiems atstovams skaitė paskaitą iš "tarybinės" Lietuvos pabėgęs teisininkas Zigmas Butkus. Jis informavo susirinkusius apie dabartinę ekonominę ir teisinę padėtį okupuotoje Lietuvoje. Iš kruopščiai parinktų faktų aiškėja, kad "tarybinėje" Lietuvoje visus svarbesnius sprendimus daro Maskvos paskirti atstovai. Įvairių įstaigų priešakin yra pastatyti lietuviai, bet jie yra verčiami klausyti specialių sovietų valdžios pareigūnų įsakymų. Ne vieną kartą "tarybinėje" Lietuvoje buvo prarasti įvairūs "rinkimai". Pirmiausia apie "žmonių rinktus kandidatus" sužino komunistų partijos centro komiteto nariai. Vėliau "išskeltus" kandidatus patiria partijos nariai. Vėliausiai apie "išrinktus" kandidatus patiria krašto gyventojai. Tie "išskelti" kandidatai, aiškus daiktas, "vienbalsiai išrenkami".

Pirmais penkeriais metais okupuotoje Lietuvoje dar buvo palikta šioji tokia laisvė keliems vietos klausimams spręsti. Tada lietuviai galėjo bent pasigaminti sau stiklo ir susidėti karo metu išdaužytus langus. Bet vėliau ir langų gamyba perėmė "planavimo komisija". Į Lietuvą buvo dabar vežami langai iš tolimų Rusijos vietų. Atvežti langai, žinoma, netiko, nes Lietuvoje namų statyba yra kitokia, negu Rusijoje.

Butkus baigė paskaitą, patardamas lietuviams dirbti laisvinimo darbą vieningai ir grupuotis apie Amerikos Lietuvių Tarybą. Politinės veiklos skaldymas yra naudingas tikrai okupantui. Jis to siekia. Salėje buvo keli bendradarbiavimo šalininkai, atidžiai klausiusieji pranešimo apie padėtį "tarybinėje" Lietuvoje. Butkaus išskirti faktai gali juos paveikti.

Konferencija aiškiai pasisakė prieš vaikų siuntimą į komunistų tvarkomas pionierių stovyklas. Suvažiavusieji atstovai įgaliojo valdybą ištirti organizacijas, kurios pritaria vaikų siuntinėjimui ir bendrauja su atsiųstais sovietų valdžios pareigūnais.

Konferencija pritaria Amerikos Lietuvių Tarybos vedamam darbui ir įpareigojo naują vadovybę energingai ir drąsiai žingsniuoti tuo pačiu keliu.

E. JASIONAS

LIETUVIAI AVIACIJOS PIONIERIAI

J. Pranaitis ir J. Tamošaitis

Jurgis Pranaitis (George S. Pranaitis) gimė 1892 m. rugpj. 12 d. New Britain, Conn. Šiam gabiam lietuviui kilmės jaunui aukštesnių mokslų išeiti neteko. Būdamas 18 m. amžiaus, 1910 m. jis pirmą kartą pamatė lėktuvą ir padėjo jam pakilti. Tada lėktuvų statybai nebuvo naudojami techniniai apskaičiavimai ir jei kurdalis pasirodydavo nepakankamai stipri, būdavo sutvirtinama tuomi dažnai padarant lėktuvą per sunkų.

Pirmieji skraidymai buvo atlikti iš Tyler lauko, prie greito Plainville. Jei pradžioje Tamošaitiui pasisekdavo pakilti 20 pėdų, tiesiai paskristi ir nūtipti kitame lauko gale, skridimas skaitėsi pasisekusiu. Padarius keletą skridimų, pirmasis lėktuvas sudužo. Tamošaitis nenuleido rankų ir sukonstruktavo antrą, pagerintą lėktuvą, bet prie šio statybos Pranaitis nebedalyvavo. Antrasis Tamošaitiui lėktuvas buvo dvivietis, dvisparnis, tipoškos 1917 m. konstrukcijos, su Roberts varikliu, ir skrido gana gerai. Kiek jį paskraidęs, Tamošaitis jį pardavė Yale universitetui studentui. Šis pardavė new-britainiečiui Carl Dixon'ui, kuris jį tokią atlyginimą už darbą, bet Pranaitio mechaniniai sugebėjimai ir talentas daug prisidedavo prie pasisekimo. Tada lėktuvų statybai nebuvo naudojami techniniai apskaičiavimai ir jei kurdalis pasirodydavo nepakankamai stipri, būdavo sutvirtinama tuomi dažnai padarant lėktuvą per sunkų.

Atsiskyręs nuo Tamošaitio, Pranaitis gavo darbą pas automobilio mechaniką Nels J. Nelson (taip pat New Britain). Savo darbo dirbtuvėje Nelson'as pasiūstė pirmąjį lėktuvą. Šiuo stumiamo propelerio Curtis tipo vienvietį lėktuvą 1913 m. pavasarij J. Pranaitis gavo "oro krikštą", skridamas ant lėktuvo sparno. Šis pirmąjį oro krikštą ir po 50 metų Pranaitis prisiminė gana vaizdžiai: "p. Nelson norėjo išbandyti lėktuvą, tad aš skridau laikydamasis ant sparno. Lėktuvas turėjo 75 AJ variklį, skridome neaukščiau 200 pėdų. Visi New Britain gyventojai žiūrėjo, užvertę galvas aukštyn (tose dienose, lėktuvai skrendant, visi žiūrėdavo). Vienas neatsargus judesys — ir būčiau nutūpęs į amžinybę".

J. Pranaitis padėjo sukonstruoti ir pastatyti vienvietį vandens lėktuvą, skirtą jūros dugno tyrinėjimui ir perlų žvejybai. Vėliau Pranaitis tvirtino, kad šis išradimas davė japonams idėją statyti vienvietius ir dvivietius povandeninius laivus, naudotus II-ojo Pas. Karo metu.

I-jam Pas. Karui prasidėjus, J. Pranaitis įstojo į I-ją atsarginę oro eskadrilę ir buvo išaudon skraidymo mokykloje, vėliau St. Jean de Monts vadovavo didžiausių pasaulyje aviacijos remonto dirbtuvių sparnų remonto skyriui. Apie tuos laikus J. Pranaitis prisimena: "Buvo skraidoma Nieuportais. Dėl

didelės propelerio reakcijos apatiniai sparnai buvo dažnai apgadinami. Mes turėdavome juos remontuoti. Daugumai vyrų esant fronte, buvo didelė darbo jėgos stoka. Prancūzai priveždavo indo-kiniečių, kuriuos aš turėdavau apmokyti. Jie, nežinint palinkimo uostyti sparnams naudojamą "dopę", tapdavo gerais darbininkais".

Po I-ojo Pas. Karo išaugęs lėktuvu populiarumas pakreipė Jurgio gyvenimo kryptį nauja linkme. "Barnstormeriai", su savo senais karo metu Curtis "Jenny" ir "Avro" dvisparniais lėktuvais, 90 AJ variklius pakeitę 150 AJ, skrisdavo iš miesto į miestą, rodydami akrobatinius triukus ir taip uždarbiaudami. Reikėjo prižiūrėti, kad "barnstormeriai" laikytųsi skraidymo taisyklių. 1924 m. J. Pranaitis įstojo į Connecticut valstijos policijos departamentą, tapdamas pirmuoju valstijos aeronautinio inspektorium. Po 3 metų Connecticut valstija pati pirmoji organizavo Aeronautikos Departamentą, ir Pranaitis buvo į jį perkeltas vyriausio inspektoriaus pareigoms, ten išstarnaudamas iki išėjimo pensijon 1959 metais. Būdamas šiose pareigose, Pranaitis patikrino tūk-

stančius lėktuvų, tyrinėjo lėktuvų avarijas ir išduodavo laukūnų pažymėjimus.

Charles Lindbergh'ui atskridus į Conn. valstiją, Pranaitiui buvo pavesta "Spirit of St. Louis" lėktuvo apsauga nuo suvenyrų ieškotojų. 1945 m. jam teko tyrinėti DC-3 oro linijos lėktuvą, kuriame visi keleiviai žuvo, avarijos priežastis.

Nuo 1931 m. Pranaitiui persikėlė gyvenimui į kretimą Newington miestelį.

1938 m. birželio 19 d. Bethany aerodrome, prie Waterburio, buvo surengta lietuvių aviacijos šventė. Leidimą šiai šventei rengti davė ir ją tvarkyti padėjo tuometinis Conn. valstijos aviacijos inspektorius J. Pranaitis.

II-jam Pas. Karui prasidėjus, Dariusas - Girėno klubas (Brooklyn, N. Y.) planavo prie lietuviškos Marianopolio kolegijos, Thompson, Conn., įvesti aviacijos kursą. Netoli kolegijos buvo surastas tinkamas aerodromas. Ir čia Conn. valstijos aeronautinio inspektorium buvo paskirtas J. Pranaitis.

1964 m. su istorijos dr-jos narių pagalba, spausminiams lėktuvams viršuje skraidant, J. Pranaitis pagal smulkiausias de-

tales atstatė "antikinį" Curtiss 1912 m. tipo lėktuvą. Šis lėktuvas dabar yra Bradley Oro Muziejuje, Windsor Locks, Conn. Laisvalaikį Pranaitis mėgdavo praleisti savo darbo kambaryje, kurio sienos buvo padengtos fotografijomis, knygomis ir jo rankų darbo inkrustuotais medžio paveikslais. Jis buvo pats pasitęsęs TV, trumpų bangų radijo, hi-fi, įvairių lėktuvų modelių, ir kt.

J. Pranaitis buvo jūrų skautų 66 laivo steigėju ir instruktorium, ir jam vadovavo 25 metus. Buvo Conn. valstijos Civil Air Patrol kapitonas. Buvo Conn. valstijos Aeronautinės Istorijos Dr-jos nariu-steigėju. Ši dr-ja po jo mirties perėmė jo archyvas: magn. juostelių įreikardavimus, skaidres, ir kt.

J. Pranaitis niekad nebuvo gavęs lėktuvo piloto teisių, bet visada turėjo galiojantį lakūno-mokinio leidimą, ir labai brangino savo skraidymų knygele.

J. Pranaitis mirė 1969 m. rugpjūčio 19 d., sulaukęs 77 m. amžiaus. Pasiliko žmona Rose, trys broliai, dvi seserys, ir kiti giminės. Su pilnomis karinėmis apėigomis palaidotas St. Mary's kapinėse, New Britain, J. Tamošaitis, kilus I-jam Pas.

Karui, įstojo į JAV laivyną. Karui pasibaigus jis savo dirbtuvėje (užpakalinėje gyv. namo dalyje), pavadinato New Britain Aero Works, ir vėl statė lėktuvus ir jų dalis.

J. Tamošaitis mirė 1930 m. lapkr. 16 d., New Britain, Conn., sulaukęs tik 41 m. amžiaus. Su karinėmis apėigomis palaidotas taip pat St. Mary's kapinėse. Pasiliko žmona Marta, motina, dvi seserys ir brolis.

J. Pranaitį ir J. Tamošaitį ir jų lėktuvus gerai prisimena W. E. Norton (Vladas Norkus), savo vaikystės dienose gyvenęs New Britain. Jis taip pat prisimena New Britain lietuvių aviacijos pionierių Skraidantį Laivą (Flying Boat, NC 4 tipo), statytą po 1920 metų. Šio hidroplano statybą finansavo vietiniai lietuviai: Skritulskis, Dzimitrius, Tutlis ir kiti. W. E. Norton atsiminimu, ši hidroplano sukonstruktavo ir pastatė J. Tamošaitis. Deja, hidroplaną įtempus į Long Island Sound, šis paskendo, niekad nepakilęs į orą. (Pleno Sparnai)

SKAITYK "NAUJIESAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROSPECT 8-3229
Resid. telefonai: WALBROOK 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima liguos pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012
Telef.: PROSPECT 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, ir sekmadienį uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-5849
Resid.: 384-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį 1-7 val.,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, trečiadienį
ir šeštadienį tik susitarus.

Rez.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu,
skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIŪNAITĖ
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Telef. WA 5-2670.
Neatsiliepiu — skambinti
471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį,
ir penktadienį nuo 3 iki 7 val. popiet. Ketvirtadienį, ir šeštadienį
nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofiso telefonai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofiso telefonai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 9-6 val. vak. Šeštadienį
nuo 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Resid. telefonai: GIBSON 8-6195
Prima liguos pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonu GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bandžai.
Speciali pagalba kojų (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROSPECT 6-5084

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI
"NAUJINIŲ" — TURI GERAIŠIA
PASISEKIMA BIZNININKŲ

Detroito naujienos

Kodėl Detroito eisme į "Sidabrinę Dieną"?

Pasidžiaugiau čia prieš trejetą savaitę, kad čikagiešis Dainavos ansamblis atveža mums Broniaus Budriūno ir libretisto Anatolijaus Kairio operetę, kurios vardas "Sidabrinė diena". Per tą laiką daugelis jau bilietus įsigijo ir dabar tik kantriai laukia tos dienos. Bet gali būti dar nemažai ir tokių, kurie apie būsimą retą kultūrinį įvykį primiršo. Todėl dar kartą, antrą ir paskutinį, Sidabrinę dieną skubu priminti, kad Dainava ne-dainuotų pustuštei salei.

Taigi, Dainava Sidabrinę dieną atveža ateinantį sekmadienį, lapkričio 19 dieną, į Crestwood High School auditoriją (1501 North Beech Daly, už mažiau kaip ketvirties mylios į pietus nuo Ford Road). Scenos uždanga pakils 3 val. po pietų, punk-

tualiai. Scenoje dalyvaus apie 80 žmonių, balsingų aktorių, įskaitant ir keletą pirmaeilį solistų. Diriguos Petras Armonas, nuolatinis Dainavos dirigentas. Kitų pastatymo didžiųjų pavarčių nebemėnėsiu, nes jau anksčiau buvau išskaičiavęs, o spektaklio metu jos bus atspausdintos programoje. Naujiena tik ta, kad į renginį žada atvažiuoti libretauto autorius A. Kairys ir, kaip viešnia, ponis Armonienė.

Sidabrinė diena pereitį žiemą buvo pastatyta Čikagoje, kai Dainava šventė savo gyvavimo 25-rių metų sukaktį. Šių metų gruodžio 10 d. Čikagoje Sidabrinė diena ir vėl bus pakartota. O sekančiais metais, berods į pradžioje (dėl datos dar nėra galutinai susitarta), Dainava su šia operete kelias į Los Angeles, kur ją diriguoti paims pats kūrejas, maestro Bronius Budriūnas.

Vietoj tuščiai skeryčiotis ir beprasmiškai šauktukais springti publika begraudei ir begraudinant, labai ramiai pasakysiu porą "paslapčių", kodėl mes į Sidabrinę dieną turėtume eiti. Pirmiausia turime eiti pasiklausyti Broniaus Budriūno muzikos. Šitas vyras yra vienas didžiausių mūsų gyvųjų kompozitorių. Jo Amerikoje sukurtos dainos (tik prisiminkime mūsų radio valandos leitmotyvą "Tėviškėle, tėviškėle") ir didžiosios kantatos ne tik sulaukė žinovų, muzikos kritikų (kaip prof. Vladas Jakubėnas) komplimentų, bet ir iš pirmo pasiklausymo įkrito į kiekvieno eilinio publi-

kos dalyvio širdį (juk dar atsimenate plojimų audrą IV Dainų šventėje, Čikagoje?). Šitas vyras lyg ir Detroito lietuvių garbės pilietis, nes Detroitas buvo jo miestas, kai pradėjo (1949 metais) pirmuosius žingsnius Amerikos kontinente, nes čia jis paliko neišdildomus savo muzikinio skonio pėdsakus.

Antra — eisme pasiklausyti Dainavos ansamblio balsų. Keilius gi. mes tautinio meno ansamblius, šalia Dainavos, čia, šioje vietoje, turime? Ogi vieną, vienišą clevelandišką čiurolinį. Ak, turime dar pora labai, labai gerų chorų: Čikagos Lietuvių Operos ir kanadišką Toronto Varpų, kuris, deja, jau kelius kartus buvo apkiūžintas, vėl atlie-dintas ir, nežinau, skambės dar, ar jau visiškai tylės. Po čiurolinio, Dainava ilgiausiai ir laikosi, vis pasipildydama naujais dainorais. Užtat ir po dvidešimt šešerių metų ji tebėra jauna, gražiabalsė. Nuo čiurolinio Dainava visą laiką skiriasi ir muzikiniu žanru, nes jau nuo Vokietijos laikų stato operetinio pobūdžio veikalus. Dainavos pasitelkti septyni solistai, kartu su septyniomis dešimtimis choro dalyvių, turėtų būti jėga, kuriai jokia scena nėra perdidelė.

Pagaliau eisme užbaigti Lietuvių Fondo dešimtmetį. Fondo, kuris jau sutelkė tris milijonus ketvirtius ir kuris kultūriniais reikalais išdalinti kelius šimtus tūkstančių sūspėjo, pagrindinio kapitalo niekada netirpindamas, o jį vis didindamas, vis didindamas, vis didindamas. Štai, kodėl eisme Sidabrinės dienos pamatyti, paklausyti, po tu-zino balių kultūringai sekmadienio popietę praleisti.

Alfonsas Nakas

Sugavo 31 svaro laišgą

Ron Hagen praeitį sekmadienį meškeriodamas Michigano ežere, Čikagos šiaurinėje dalyje ties Diversity gatve sugavo 31 svarą sveriančią laišgą, kurią išimti iš vandens truko daugiau kaip pusę valandos.

Hagen iki šiol didelių žuvų pasigaudyti važiuodavo į Kanadą, dabar pareiškė, kad nebėra reikalo važiuoti 1,100 mylių, kada čia pat galima didelių žuvų pasigauti.

Suvalkiečių Draugija

Suvalkiečių Draugijos veikla

Šių metų spalio mėn. 27 d. Hollywood salėje, 2417 W. 43 st., įvyko Chicago Lietuvių Suvalkiečių Draugijos susirinkimas. Pirmininkas Leonas Vasi-levas pranešė, kad mirė draugi-jos narys teisėjas Jonas Zūris. Susirinkimas vėlonį pagerbė at-sistojimu. Vėlonio šeimai iš-reikšta gili užuojauta.

Nutarimų rašt. Eug. Strun-gys perskaitė nutarimus, kurie buvo priimti. Priimti į draugi-ją du nauji nariai Genovaitė Ke-veža ir Antanas Keveža, kuris pagyrė Suvalkiečių Draugijos nuveiktus gražius darbus

Šeštadienį, lapkr. 18 d. Holy-wood salėje, 2417 W. 43 St., ren-giamas linksmas vakaras. Veiks bufetas įvairių gėrimų, bus gar-džių užkandžių, dovanų laimėji-mas ir kiti pamarginimai. Ge-ras Jurgio Joniko orkestras šo-kiams. Pradžią 7 val. vakare, įžanga maža. Paskirti darbinin-kai patarnaus kur tik reikės. Ko-misija: Petras Vilkelis, jo žmo-na Helen Vilkelis ir Jonas Joni-kas. Komisija ir Valdyba kvie-čia visus dalyvauti, turėsite ge-rus laikus, kartu paremsit Drau-gijos gražius lietuviškus dar-bus. Būkime visi!

Petras Vilkelis tik ką sugrįžo iš tėvynės Lietuvos. Ten aplan-kė savo gimines ir kai kuriuos draugus. Susitiko ir su mano giminėmis; jie įdėvė ir man par-vežti gražių dovanų.

Susirinkime kalbėjo Mar-quette parko namų savininkų organizacijos pirm. Juozas Ba-cevičius apie apylinkės nema-lonumus ir kvietė į banketą. Medžiotojų dr. jos pirm. Adol-fas Ramonis kvietė į jų banke-tą.

Kitas draugijos susirinkimas įvyks lapkričio 24 d. 8 valandą vak. toj pačioj vietoj — Holy-wood salėje. Būkime.

Ona Švirnickas

NEMUNO KILPA

Didžioji Nemuno kilpa susi-deda iš trijų vingių — Punios, Balbieriškio ir Prienų. Pirmoji, Punios kilpa, apsupa Puntos šil-ą. Jai pasibaigus, po dviejų stadijų alkūnių ties Bundarių ir Margeravos kaimais, Nemunas teka 8 kilometrus tiesiai į šiaurės vakarus Balbieriškio link. Čia sutikęs aukštą ir statų kalną, jis suka atgal, į dešinę, pro Žyda-viškį, Žviegždrius, Žemaitkiemį ligi Kernuvių kaimo greta Birš-tono. Tai — antroji — Balbie-riškio kilpa. Neradęs tiesioginio kelio į Birštoną pro Kernu-vių aukštus šlaitus. Nemunas eina kitu keliu, Prienų link. Nuo Prienų pasisukęs jis grįžta prie Birštono pro Bagrėnus ir Rū-dupę, sudarydamas trečią — Prienų, arba Mažąją Birštono kilpą.

S. Kolupaila (iš Nemunas)

- Sulig vištos ir kiaušinis.
- Žmogus — ne rankovė, ne išversis.
- Balta marška žemę kloja. (Sniegas)

ATSAKOMYBĖ UŽ KLAIDAS

(Atkelta iš 4 psl.)

mu, jų tolerancija, jų princi-pingumu. Iš jų man ypač pa-tinka inž. E. Bartkus, buvęs ALTS pirmininkas, kuris, kaip prisimename, laikydamasis principų ir moralės, drąsiai gynė ir šio laikraščio buv. re-daktorių Dr. P. Grigaitį, kai jis buvo taip žiauriai ir visai neteisingai kitų (net ir Draugo katalikų!) taip žiauriai puo-lamas ir visai niekinamas (1962) Aš sveikinu jį ir pagar-biai jam čia nusilenkiu.

Nors aš kartais ir labai griež-tai spaudoje pasisakiau prieš Br. Railos ir V. Rasteno rašy-mus mūsų spaudoje, prieš jų daromą ar padarytą žalą tau-tos interesui, bet širdies gilum-oje aš ir ant jų neįvykstu, nors jie man ir asmeniškai daug yra padarę skriaudos. Abu jie yra gabūs vyrai, ypač Br. Raila. Šis pastarasis turi ir inteligencijos. Kai nori, tai jis ir gražiai, parašo ar pakalbą. Jis turi talentą galvoti ir rašyti, tik jo, deja, geriems tikslams nepanaudoja.

Mano geriausi linkėjimai jiems abiem, kad jie abu bent šiek tiek pagalvotų apie tvirtus dorinius principus, kad jų lai-kytųsi viešajame gyvenime. Tada mes visi galėtume gražiai sutarti, gražiai visur bendra-darbiauti.

ATSIPRAŠYMAS

1972. XI. 11 d. Naujienose (str. "Faktų klastojimai") per klaidą parašiau, kad Silvest-ras Balčiūnas, buvęs VLIKO Teisų Komisijos narys "dabar jau miręs".

Dėl tos nemaloningos klaidos kol. Silvestrą Balčiūną labai at-siprašau.

Su linkėjimais jam sveikatos ir ilgiausio amžiaus

P. Stravinskis

Chicago, 1972 m. lapkričio 13 d.

"NAUJINIŲ" KIEKVIENO

DARBO ŽMOGAUS

DRUGAS IR BIČIULIS

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— Utenos Apskritis klubo susirin-kimas įvyks antradienį, lapkričio 14 diena 7:00 val. vak. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Susirinkimas labai svarbus, nes klubas rengiasi savo me-tiniam parengimui, kuris įvyks gruodžio mėn. 9 dieną, Hollywood salėje. Prašom visus atsilankyti

Klubo Valdyba

— Žemaitių Kultūros klubo narių susirinkimas įvyks trečiadienį, lapkričio 15 dieną 7:00 val. vak. Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Nariai kviečiami atsilankyti, nes reikia prisiruošti metiniam parengimui. Po su-sirinkimo bus valės.

Rožė Didžgalvienė, rašt.

— Humboldt Parko Lietuvių Klubo mėnesinis narių susirinkimas įvyks trečiadienį, lapkričio 15 d. 12:30 val. popiet. Almera Simons miesto parke-lio svetainėje, 1640 N. Drake Ave., pirmame aukšte, 103 kambarėje. Nariai ir narės prašomi laiku atvykti ir norinčių įstoti į mūsų klubą kandida-tų atsivesti. Po susirinkimo bus kuk-lios valės.

W. Mankus, sekr.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BUTINI KRIKŠČIONIUI

Saugokitės patys save... ateis tarp jūsų smarkūs vilkai, kurie kai-mėnės nesigailės. Ir iš jūsų pačių kelsis vyrai, kurie perkroptus da-lykus kalbės, kad mokintinius pas save patrauktų. Ap. Darb. 20:29, 30.

Dievo Bažnyčiai reikia pereiti tokią discipliną, bandymą ir paskutinį mėginimą, ir išskentėti tokias priešinigas aplinkybes; nes tam, kursai per-galės, yra prižadėtas didis atlyginimas. Jei norime gauti valdžią su Kristumi, turime jada pasirodyti vertais valdyti su juo; o tai parodys mūsų ištikimū-mas Dievui, ištikimasis į jo Žodį, noras tarnauti tiesai, kantrūs ištikimasis išgėdinimo ir persekiojimų, iki mirties, ir neabejotinas tikėjimas Dievo galybe ir jo tikslu, atitinkamu laiku išgelbėti ir išaukštinti Bažnyčią. Te-kiams ištikimiesiems Jėzus Kristus pasekėjams yra duota palaiminti surami-nimo žodžiai, kuriuos randame 91 Psalmėje.

Kristus pasakė, kad jis ateis į Bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne kiekvienam aišku, kurį yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kri-staus Bažnyčia. Į visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidelėje knygytėje, kuri vadinasi "Tikroji Bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei parašysite tokiu adresu: Mr. F. Zavist, 3715 West 66th Street, Chicago, Illinois 60629.

SV. RASTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GROVEHILL 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNHALL 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAISOMI VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-3661

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YARDS 7-1741 • 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFAYETTE 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOJE Miesto
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARDS 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYMPIC 2-1005

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFAYETTE 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARDS 7-1136-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŲ

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRGINIA 7-6677

11028 SOUTH WEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YARDS 7-1911

GARSINKITĖS NAUJINIŲ

5 — NAUJINIŲ, CHICAGO & ILL. — TUESDAY, NOVEMBER 14, 1972

ALGIRDAS GUSTAITIS

Padėkime Čiurlionio genijui išeiti į pasaulį

Meno genijus M. K. Čiurlionis, gimęs 1875 rugsėjo 10 d. Varnijoje, Lietuvoje, miręs 1911 m. kovo 28 d. prie Varšuvos, nebūvo pilnumoje suprasimas. Jis ir miręs tebekevoja, ir toji kova yra jau stipresnė, našesnė, turinti daugiau neblogų karių, nei šandų skirtingos vėliavos.

Aną kartą "Europos Lietuvy" itin šiltai straipsnį apie M. K. Čiurlionį paskelbė Stasys Kuzminskas, deš. t. numerį praginai. Bet vėliau, "Europos Lietuvy" nr. 34, 1972 m., "Čiurlionio tema" pasisakė Elena Gaudytė, paliesdama ne tik Čiurlionio meninį įnašą, bet ir išskirtiną įnašą lietuvių tautai bendrai:

"O mūsų, egių, pareiga yra, mažų mažiausia, supažindinti visą lietuviškos kilmės jaunimą su Čiurlioniu, ne vien muziku ir tapytoju, bet ir su tuo Čiurlioniu, kuris visa širdimi ir visom jėgomis kėlė lietuvių tautos dvasią. Nepamirškime, kad Čiurlionis organizavo pirmuosius chorų, rengė pirmąsias lietuviškas parodas, iškėlė, it saulę, į padanges lietuvių liaudies meno svarbą ir reikšmę.

Išmokim gerbti ir didžiutis savo tautos genijumi".

Okupuotoje Lietuvoje M. K. Čiurlionio, kaip menininko, klausimais nemaža padaryta, ir štai Rytų Vokietijoje atrado leidyklą, išleidžiančią Čiurlionio monografiją, su tam tikru skaičiumi spalvotų jo kūrinių; kitų kūrinių spalvos juoda.

Ar užsienio lietuviai gali kuo prisidėti prie tos monografijos išleidimo? — Manau, gali.

Dail. Dagys "Tėviškos žibučių" nr. 38, 1972 m. paskelbė rašinėlį "Dėmesio Čiurlioniui ir savai kultūrai", ragindamas lietuvius rašyti tai leidyklai laiškus, prašant, kad monografijos tekstas būtų papildytas ir anglų kalba. Duodamas leidinio redaktoriaus ir leidyklos adresas: Erhard Fromhold, Verlag der Kunst, Dresden, East Germany.

As jiems parašiau laišką, užsakydamas monografiją, ir pagėdaudamas, kad išleistų ne tik vokiečių, bet ir lietuvių bei anglų kalbomis; tuo neabejotinai pakeltų perkancijų skaičių.

Taip pat reikia pageidauti, kad leidykla naudotų galimai geresnį popierių, dažus ir spaudinimo techniką. Būdami rusų komunistų okupuoti, rytų vo-

kiečiai ne visad gali spausdinti kaip nori. Tas juos, ir gana dažnai, pasitaiko visai prastos kokybės leidinių, atspausdintų ant prastos rūšies popieriaus. Kad kaip neatstiktų su daug vilčių dedamu monografiniu leidiniu apie Čiurlionį, reikia parašyti redaktoriui ir leidyklai.

Be abejonės, tame leidinyje, norėtume matyti ne paskirus, bet visus M. K. Čiurlionio kūrinius, atspausdintus geromis, originaliai galimai artimesnėmis, spalvomis. Tuo reikalu geriausias paspaudimas, manau, būtų tiesioginiai pageidavimai leidyklai.

Artėjant Čiurlionio gimimo šimtmečiui reikėtų laisvo pasaulio menininkams suorganizuoti "Čiurlionio šimtmečio komitetą", sudarytą iš skirtingų tautybių asmenų.

Laisvojo pasaulio lietuviai turėtų sudaryti komitetą knygai apie M. K. Čiurlionį išleisti, panaudojant visą įmanomą surasti jo temomis bibliografiją, galimai geresnius kūrinių atspaudus, gaidas ir kt.

EAST CHICAGO, IND

East Chicagos LB apylinkės valdybą šiais metais sudaro V. Makiejus — pirm., G. Markevičienė — vicepirm., B. Vilutienė — sekr., J. Liubinas — kasin. ir M. Ginciauskiene — kultūros reikalų vadovė. Minėti valdybos nariai, sutartinai dirbdami, metų bėgyje atliko daug gražių darbų su pasigėrėtinai gerais rezultatais, pvz., Motinos Dienos minėjimas, Baisiojo birželio ir treminių prisiminimas su atitinkama programa, dalyvavimas Tautybių pasirodymuose St. Joseph kolegijoje ir puikiuos išvykos — gegužinės surengimas.

Lapkričio 4 d. įvyko LB valdybos suruoštas Rudens balius, kurio pasisekimu visa valdyba ir apylinkė gali pasididžiuoti, taip pat pasigėrėti darbo ir vienybės gerais rezultatais. Balioje dalyvavo dauguma apylinkės gyventojų, išskyrus keletą taip vadinamųjų "super - patriotų". Atvyko ir iš tolimesnių apylinkių ir vietovių. Svečių tarpe buvo p. Mildaišis iš Beverly Shores, kurie atvyksta veik į visus LB parengimus.

Baliaus pradžioje valdybos pirm. V. Makiejus pasakė trumpą kalbą ir pasveikino gausius svečius. Meninę programą atliko sol. N. Aukštuoliene ir muzikas A. Giedraitis. Dalyviai jau buvo pasiilę sol. Aukštuoliene dainų ir jos malonaus balso, sukėlė jai plojimų audrą ir vis prašė daugiau padainuoti ar pakartoti. Po tos gražios programos sekė šokiai. grojant geram orkestrui. Rengėjai ir svečiai reikia sveikinti už tokį kultūringą vakarą ir malonios aplinkos sudarymą. Gerosios šeimininkės p. Degutienė ir p. Skudrienė vaišino dalyvius skaniais pagamintais lietuviškais valgiais, o vėliau kavute ir py-

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

AUTOMATIC CHUCKER — SETUP
WARNER - SWASEY — GISHOLT
1st AND 2nd SHIFT
TURRET LATHE — SETUP OPERATORS
AND OPERATORS
1st AND 2nd SHIFT
AUTOMATIC SCREW MACHINE SETUP
BROWN & SHARPE
1st AND 2nd SHIFT
ELECTRICIANS
ELECTRONIC BACKGROUND AND SOME INDUSTRIAL EXPERIENCE.
TOOL GRINDER
1st SHIFT

Powers offers an outstanding benefit program which includes company paid medical and life insurance, pension plan, disability benefits. Liberal vacation and holiday plan, low cost company cafeteria and clean, modern air conditioned work facilities.

FOR MORE INFORMATION CALL OR COME IN:
POWERS REGULATOR
3400 WEST OAKTON SKOKIE, ILL.
OR 3-6700 or CO 7-6300
An Equal Opportunity Employer

ragais. Barą gerai tvarkė ir greitai visiems patarnavo p. Skudra. Tokį balių ilgai prisiminsim ir lauksim kito.

Baliaus dalyvis

Kojomis varomas automobilis

Sterling Heights, Mich., gyvenantis Dick Rutherford ir keturi kompanijonai, anksčiau dirbę General Motors automobilių fabrikuose, dabar sudarė savo kompaniją ir pradeda dirbti savo išrastus, kojomis minamus, automobilius, kuriuos pavadino "PPV". Tai yra, žemi, ant trijų ratų, pusepūtinio pėdos ilgio, 4 pėdų pločio, 100 svarų svorio diviečiai automobiliai, labai panašūs į mažą motorinę valtę. Tokio "kojomobilio" vidutinis greitis 12 iki 15 mylių per valandą, bet dviem važiuotojams kartu minant galima greitį išvystyti iki 35 mylių per valandą.

"Žmonių jėga varomi vežimėliai yra artimos ateities dalykas, kaip šiandien yra pasidaryę dviračiai, kurių JAV-bėse pastaruoju metu parduota 11 milijonų. Kojomis varomais automobiliais susidomėję General Motors ir Fordas. Detroito priemiestyje įrengiama speciali dirbtuvė, kuri pradėsianti gaminti po 4,000 PPV kiekvieną mėnesį. Tvirtinama, kad tokius vežimėlius noriai pirs pensininkai. Kaina jau nustatyta — \$329.

Kaip atspėti širdies ataką

Chicago širdies draugija skelbia, kokie yra pirmieji ženklai širdies atakai artėjant, ir pataria tuos ženklus pajutus, skubiausiai kreiptis į daktarą.

Ilgai trunkantis spaudžiantis skausmas arba nepaprastai neįprastas jausmas krūtinkse; centras; valgiais, o vėliau kavute ir py-

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

HELPERS
Experienced in steel fabricating job shop. Many benefits. Steady work. Excellent opportunity for advancement.
650 So. 28th AVE.
BELLWOOD, ILL.

ANGLE ROLL OPERATOR
Experienced operator for job shop work. Excellent opportunity for qualified man. Many benefits. Steady work.
650 So. 28th AVE.
BELLWOOD, ILL.

dikaulius, petį, ranką ir sprangą.

Skausmas arba prasta savijauta, prakaitavimas, širdies pykinimas, vėmimas ir kvapo trūkumas. Tie nepatogumai gali užtekti ir vėl praeiti. Jei bent vieną kurį iš čia minėtų nepatogumų jauti, būtinai kreipkis į daktarą, perspėja širdies draugija.

— Lietuvos Kariuomenės atkūrimo 54 metų sukakties minėjimas bus lapkričio mėn. 26 d. Jaunimo centre. Laisvame paralyje yra 13 Nepriklausomybės kovų invalidų. Jų daugiau yra sukilimo prieš bolševikus ir kovos su okupantais pasekmėse. Daugeliui jų yra reikalinga parama. Kariuomenės minėjimo ir šventės proga LVS Ramovės ir Birutės draugijos skyriai telkia tą paramą ir prisimena Lietuvos heroiską laikotarpį bei jo aktyviusius liudininkus — invalidus, savanorius ir Lietuvos laisvės kovotojus.

TRUMPAI

— Lietuvos Kariuomenės atkūrimo 54 metų sukakties minėjimas bus lapkričio mėn. 26 d. Jaunimo centre. Laisvame paralyje yra 13 Nepriklausomybės kovų invalidų. Jų daugiau yra sukilimo prieš bolševikus ir kovos su okupantais pasekmėse. Daugeliui jų yra reikalinga parama. Kariuomenės minėjimo ir šventės proga LVS Ramovės ir Birutės draugijos skyriai telkia tą paramą ir prisimena Lietuvos heroiską laikotarpį bei jo aktyviusius liudininkus — invalidus, savanorius ir Lietuvos laisvės kovotojus.

— Algis Augaitis, Alyda Guobytė, dr. Algis Mockaitis, Živilė Modestienė ir Petras Vėbra išrinkti Korp! Neo-Lithuania valdybon. Korporacija atšventė 50 metų sukaktį. Paskutiniame susirinkime į senjorus pakelti akademikai: Kornelija Bakšytė, Vida Gierštikaitė, Arvydas Ignatonis, Marijus Kasniūnas, Audronė Matutytė ir Danutė Nolte.

— Adolfas Baliūnas, Metropolitan State banko vicepirm., skaitys paskaitą apie Amerikos dabartinę ekonomiką LVS Ramovės susirinkime lapkričio 19 d. 12 val. Jaunimo centre.

— Los Angeles Dailių Menų Klubas paskutiniam susirinkimui pirmininkavo J. Svaistas. Naujoju DMK pirmininku išrinkta, eilės tvarka, Jina Leškienė.

— Stella Conrad, iš Brighton Parko apylinkės, ilgametė Naujųjų skaitytoja ir veikli lietuviškuose darbuose, neseniai atšventė gimtadienį. Kartu su kitais artimaisiais ir draugais į sveikino sūnus Jonas, marti Margareta ir jų Sūnus.

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 264-7458
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui	REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui
--	--

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENSINIAIS ISSIMOKEJIMAMS
DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

5 KAMBARIŲ, 18 m. senojo rezidencija prie 71 ir Sacramento. — \$28,200.
Prie 59 ir KILBOURN 2 butų po 5 ir 4 kambarius mūro namas, 2 masinų mūro garažas. Tik \$33,500.
2 BUTŲ kampinis mūras 5 ir 5 kambarių, pilnas rūšys, nauja gazo šiluma. Prie 52 ir Kedzie. \$33,900.
46 IR CAMPBELL 2 po 4 kambarius, pilnas rūšys, gazo šiluma, garažas. \$26,000.
Prie 56 IR TROY paveldėjimas, 5 kambarių mūro bungalow, 2 miegamieji. \$18,500.
68 IR ROCKWELL 2 butų geram stovų mūras. \$32,000.
67 IR TRIPP 4 miegamų 19 metų senumo mūro namas, įrengtas rūšys, 2 masinų garažas. \$31,500.
DVIEJŲ SEIMŲ 1½ aukšto 15 metų senumo baltų plytų mūras prie pat Marquette Parko. \$35,900.
Prie 65 IR RICHMOND labai gerai prižiūrimas 2 butų po 6 kambarius, mūrinis. \$38,500.

TEISYBE LAIMI

6 KAMBARIŲ gražus apkalas medinis. Naujas gazo šildymas. Garažas. Marquette Parke. Arti Western buso. \$14,400.
6½ KAMBARIŲ MŪRAS, 1½ vonios. Išskirti vamzdžiai, įrengtas beismanas, Kilimai. Garažas. Arti ofiso. Pamatės, kito nenorėsi. \$23,000.
2 BUTŲ BEVEIK NAUJAS mūras. Radiant šildymas. Ažuolo medis. Ceramic vonios. Knotty pine porčiai. Sausas šiltas beismanas. Garažas. Arti mūsu. Parduodamas dėl ligos. \$38,000.
6 KAMBARIŲ kaip naujas angliškos konstrukcijos mūras, gazo šildymas. Gražus beismanas, platus lotas. Mūro garažas. Arti ofiso. \$28,500.
7 KAMBARIŲ CAPE COD, 4 miegamieji, įrengtas beismanas. Gazo šildymas. Garažas. Arti mokyklų, Marquette Parke. \$38,000.
2 BUTŲ MŪRAS, 2 auto mūro garažas. Naujas gazo šildymas. Arti parko. Našlė atiduos už 29,000.
NAUJAS 2 AUKŠTŲ MŪRAS. 1-mam aukšte liuksus beauty shop ir vania, 2 kambarių puošnus butas 2-me aukšte. Prie parko. \$37,000.
1½ AUKŠTO 2 butų mūras. Modernūs 5½ kamb. 1-me aukšte ir 4 kamb. butas 2-me aukšte. Du įėjimai, gazo šildymas, garažas, rami gatvė arti Western ir Marquette Rd. autobusų. \$21,000.
13 BUTŲ MŪRO NAMAS Pukius butai duoda \$20,000 nuomos. Naujas gazo šildymas. Sausas beismanas. Kaina 6 metų pajamos.
PLATUS VERTINGAS LOTAS Marquette Parke. Kaina \$9,900.
8 KAMBARIŲ 1½ aukšto 16 metų mūras, 2 vonios, įrengtas beismanas. Garažas. Arti 83-čios ir Kedzie. \$32,000.
2 AUKŠTO 2 BUTŲ NAMAS, platus lotas, Garažas. Arti mūsų. — \$22,000.

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5551

MARQUETTE PARKE

2 aukštų mūrinis namas po 4 kambarius, gazo šildymas, 2 masinų garažas. Naujai atremontuotas. Virs \$20,000.
Skambinti po 5:00 val. popiet 424-9336

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 2-4773
(Currency Exchange įtalgo)
Pigūs automobilių draudimai.

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

REMOKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIEŲS"

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

MORINIS 4 MIEGAMI ir 3 vonios. Moderni virtuvė, dideli kambariai. Garažas. 32 pėdų sklypas. Tuoj galima užimti. Gerai prižiūrimas. Nebrangus. 64 ir Artesian.
12 BUTŲ MORINIS 7 metų. Įvairaus dydžio butai, 63-čia ir Pulaski. Labai pelningas ir gražus namas.
ŠIMAITIS REALTY
2951 W 63 ST. (Prie Sacramento)
TEL. 436-7878

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

6 KAMBARIŲ MORINIS. Moderni vonia, spintelės, karšto vandens šiluma gazu, 1½ auto garažas. Marquette Parke. \$21,900.
GRAŽUS 6 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios. Alumin. langai. Nauja šiluma gazu. Geros pajamos. Marquette Parke. \$67,500.
4 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios, spintelės, nauja šiluma gazu, alumin. langai, 3 automobilių garažas. Tik \$52,000.
2 PO 5 MORINIS. Spintelės, nauja šiluma gazu, alumin. langai, 2 auto garažas. Tik \$27,900.
GRAŽUS 2 BUTŲ MORINIS. Dideli kambariai, modernios virtuvės, vėdinimas, naujas šildymas gazu, 2 auto garažas. \$38,500.
11 BUTŲ 7 metų mūras. Koklinės plytelės, šaldytuvai ir virimo pečiai, šildymas gazu, alumin. langai. Pajamų apie \$23,000. Apylinkė 59-tos ir Kedzie. \$150,000.

DEL AUKSTOS KOKYBES, KAINOS IR SAŽINGUMO NAMŲ REMONTO DARBUOSE

Stogu dengimas, Vandens nutėkėjimo vamzdžių, Tuckpointing — mūro sutvirtinimas ir valymas, Mūrininko, staliaus, cemento ir dažytojo darbai. Veltui įkainavimas. Skambinkite dabar AT, RE, FAKTIS TEL. 238-8656

SKAITYKITE IR PARAGINANT KITOS SKAITYTI NAUJIEŲS

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga. Kaina \$1.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis paruoštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusieji ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užtekti "Naujienos", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Orderį, pridedant 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIEŲS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knyga pasiusime.

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. KONČIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4,00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIEŲS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2508 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujaisi kraustyme įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121. 41 teatro draugja, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikišku, socialistiniu, laisvamanišku ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIOS

vardu ir pasiųsti:
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Prezidentas Nixonas kalbasi su spaudos korespondentais Baltose Rūmose.